

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 14C/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723201449
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ľudmila Ostrolucká
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6723201449.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou Mgr. Ľudmilou Ostroluckou, v právnej veci žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpeného advokátom Mgr. Ivanom Bugrim, IČO: 42 307 155, so sídlom advokátskej kancelárie Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866, so sídlom Pribinova 2, 812 71 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie sumy 5.410,14 Eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 5.410,14 Eur do 15-tich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 08.04.2023, ktorá bola doručená súdu dňa 08.04.2023, domáhal voči Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej resp. neúplnej transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj „Smernica“) do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej aj „ZoHaZZ“), za ktorú zodpovedá žalovaný na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Týmto postupom došlo k porušeniu jeho práv vyplývajúcich z únievého práva, a to k strate odpočinku a porušeniu jeho osobnostných práv, čím došlo k založeniu jeho nároku na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca ďalej v žalobe uviedol, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru (ďalej aj „HaZZ“), pričom štátnu službu vykonáva v služobnom pomere v súlade so zákonom č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Štátnu službu vykonáva v hodnosti poručík, vo funkcii hasič – záchranár – špecialista, v čate „C“ na Okresnom riaditeľstve HaZZ vo Zvolene, na hasičskej stanici v Krupine. Do stálej štátnej služby v HaZZ bol prijatý dňom 05.10.2016 a to na základe Rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva HaZZ v Banskej Bystrici o vymenovaní do stálej štátnej služby, keď rozhodnutie je zo dňa 20.10.2016, číslo rozhodnutia: 88 v spojení s Rozhodnutím riaditeľa Krajského riaditeľstva HaZZ v Banskej Bystrici o preradení trvale na funkciu technik – strojník Hasičskej stanice so sídlom v Krupine, keď rozhodnutie je zo dňa 16.03.2021, číslo rozhodnutia: 116. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17-hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01.01.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16-hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t. j. v rámci jednej pracovnej zmeny strávi na pracovisku sústavne 24 hodín. Okrem určenej služobnej pohotovosti mu ako hasičovi môže byť

(a aj pravidelne býva) nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ (ďalej aj „nariadená služobná pohotovosť“). Obidve služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) s odkazom na § 122 ods. 1 ZoHaZZ. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30-05:30 hod., od začiatku roka 2022 (v čase rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00-06:00 hod.. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú hasiči vysielaní na zásah, služobná pohotovosť sa mení na prácu nadčas. Takto sa striedajú 3 hasičské zmeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná zmena odsluží 24 hodín a následne sú 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odsluží 10 až 11 pracovných zmien. V službe strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní/3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba). V žalovanom období marec 2020 – február 2023 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15 %-nej a 30 %-nej pohotovosti) odpracoval v období od marca 2020 do februára 2023 vrátane: 1.889,70 hodín určenej služobnej pohotovosti, konkrétne v období od marca 2020 do decembra 2020 vrátane: 500,27 hodín, v období od januára 2021 do decembra 2021 vrátane: 653,14 hodín, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 664,29 hodín a v období od januára 2023 do februára 2023 vrátane: 72 hodín určenej služobnej pohotovosti. Za žalované obdobie pritom celkovo odpracoval spolu 1.943,20 hodín služobnej pohotovosti (určenej plus nariadenej), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia od marca 2020 do februára 2023 vrátane tak dosiahol 50,41 hodín týždenne. Žalobca v žalobe ďalej zdôraznil, že počas pracovnej pohotovosti aj v jej neaktívnej časti sa musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu (zásah) sa tento vykonáva do jednej minúty. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejavuje tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavuje tak, príkladom, že v mesiaci marec 2020 sa v jeho fonde pracovného času uvádza počet hodín 170, tento údaj však nezohľadňuje ďalších 52,52 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Je zrejmé, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b/ Smernice. K tejto skutočnosti pritom dochádza v dôsledku toho, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora.

2. Smernica predstavuje normu komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika ako členský štát Európskej únie povinná dodržiavať. Vychádza sa zo zásady prednosti komunitárneho práva, t. j. že právne predpisy Európskej únie majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi členských štátov. Na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená zodpovednosť členského štátu v prípade jeho chybnej aplikácie, alebo opomenutia aplikácie, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené, sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Zodpovednosť štátu je absolútna a objektívna, členský štát sa nemôže za žiadnych okolností zbaviť zodpovednosti, ani sa z nej exkulovať. Povinnosť súdov Slovenskej republiky dodržiavať komunitárne právo je explicitne zakotvená v Ústave Slovenskej republiky článok 144 ods. 1 a článok 7 ods. 2, ods. 5. Takéto posudzovanie vyplýva aj z konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok C106/77 zo dňa 9. 3. 1978, rozsudok C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010). Žalobca tvrdil, že ním spomínaná

smernica nebola správne (resp. vôbec v časti) transponovaná do právneho poriadku SR, konkrétne do ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., čím sú ustanovenia tohto zákona v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice. Aktuálne znenie zákona o HaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť služobný čas príslušníka HaZZ tak, že tento pravidelne de facto sústavne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je v obsahu pojmu pracovný čas tak, ako ho stanovuje smernica a judikatúra súdneho dvora, oproti úprave v zákone o HaZZ. V článku 2 Smernice je vymedzený pojem pracovného času ako akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a / alebo praxou. Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času. Rozhodujúcim faktorom pre záver naplnenia pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby (rozsudok súdneho dvora C-397/1, C-14/04). Rovnaké závery boli prijaté v rozhodnutiach súdneho dvora týkajúce sa priamo práce hasičov (C-518/15). V ustanoveniach § 85 ods. 1, 2 zákona o HaZZ je vymedzený služobný čas ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. V ďalších ustanoveniach § 86 až § 94 zákona o HaZZ vymedzuje pojmy nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia zákona však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a v skutočnosti sa tak čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Tu je zjavný rozdiel medzi zákonom o HaZZ a všeobecným pracovnoprávnym predpisom, a to Zákonníkom práce, ktorý v § 96 ods. 2 výslovne ustanovuje, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Táto právna úprava Zákonníka práce však nie je aplikovateľná na služobný pomer príslušníka HaZZ. Keďže zákon o HaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času, v tejto skutočnosti spočíva rozpor zákona o HaZZ s komunitárnym právom, ako aj judikatúrou súdneho dvora. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Európskej únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú (služobnú) pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Súdny dvor pritom už opakovane rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Vzhľadom však na účelové oddelenie služobnej pohotovosti od služobného (pracovného) času, kedy služobná pohotovosť nie je započítavaná do fondu pracovného času, sa potom formálne z hľadiska vykazovania fondu pracovného času javí, že služobný čas neprekračuje 48 hodín týždenne. Služobná pohotovosť, ktorá je žalobcovi nariadovaná a ktorú odpracuje v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy, nie je považovaná za súčasť jeho služobného času. Inak povedané, ak by zákon o HaZZ pojem služobný čas v súlade s judikatúrou súdneho dvora zahŕňal aj služobnú pohotovosť, bez akýchkoľvek pochybností z formálneho hľadiska by služobný čas hasičov prekračoval 48 hodín týždenne. Je teda možné jednoznačne a bez pochybností uzavrieť, že vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbere je v rozpore s článkom 2 ods. 1 a článkom 6 písm. b) Smernice. Zo skutkového stavu opísaného v žalobe a z priložených listinných dôkazov podľa žalobcu je preukázané, že jeho priemerný týždenný pracovný čas za žalované obdobie marec 2020 – február 2023 vrátane, predstavuje 50,41 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje článok 6 písm. b) Smernice. Je teda zjavné, že jeho právo vyplývajúce z ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice bolo a naďalej aj je pravidelne porušované.

3. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore, z rozsudku Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Je nepochybné, že ako jednotlivec sa touto žalobou môže voči žalovanému štátu domáhať náhrady škody vzniknutej mu porušením únieového práva, a teda jeho aktívna vecná legitímácia v tomto konaní

je jednoznačne daná. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, tu je potrebné vziať na zreteľ ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Podľa judikatúry Súdneho dvora môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v takomto konaní je teda štát - Slovenská republika. V mene žalovaného Slovenskej republiky koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá Hasičský a záchranný zbor, ministerstvo bolo tiež garantom právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 315/2001 Z. z..

4. Súdny dvor vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodený jednotlivec má právo na náhradu škody porušením únievého práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené 3 podmienky: a/ cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, b/ existencia škody, c/ priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou. Ak sú splnené všetky 3 uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. K splneniu prvej podmienky žalobca uviedol, že článok 6 písm. b/ Smernice stanovuje minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že stanovuje povinnosť členským štátom ustanoviť maximálnu 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, ktorá zahŕňa aj nadčasy. S poukazom na § 2 ods. 1 Smernice sa od tejto povinnosti nemožno odchýliť, ak ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov, a to ani vtedy, ak by k prekročeniu 48 hodinovej hranice došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Pre úplnosť žalobca zdôraznil, že žiaden takýto súhlas služobnému úradu nikdy neudielil. Je tak zjavné a nepochybné, že cieľom smernice je priznať právo jednotlivcovi - pracovníkovi. Z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že vždy a v každom jednotlivom prípade sa porušenie práva únie považuje za dostatočne závažné, ak je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora v danej oblasti. Žalobca poukázal na ním citované rozhodnutia súdneho dvora, s ktorými je aktuálna právna úprava zákona o HaZZ v zjavnom rozpore. Dospel jednoznačne k záveru, že je splnená aj podmienka dostatočnej závažnosti porušovania právnej normy únie. K existencii škody žalobca uviedol, že Smernica samotná neobsahuje ustanovenia týkajúce sa procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení, rovnako neobsahuje ani kritériá zakotvujúce spôsob určenia výšky nároku na náhradu škody. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti (rozsudok súdneho dvora C46/93 a C48/93). Náš právny poriadok neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posúdenie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla porušením práva únie. Subsidiárne sa tak má použiť vnútroštátne právo pri zachovaní princípu ekvivalencie a efektivity. Žalobca tak pri posudzovaní nároku na náhradu škody poukazuje na analogické použitie ustanovení slovenského právneho poriadku obsahom a účelom najbližšie, t. j. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Žalobca uviedol, že porušovaním článku 6 písm. b Smernice dochádza k porušovaniu jeho osobnostných práv na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život, a to v príčinnej súvislosti s tým, že v dôsledku nezapočítania hodín služobnej pohotovosti do pracovného času reálne odpracoval viac, než pripúšťa článok 6 písm. b) Smernice. Jeho osobnostné práva sú pritom v dôsledku uvedeného porušované sústavne a dlhoročne, nielen teda počas žalovaného obdobia. Práca hasiča je pritom veľmi zodpovednou prácou, ktorú vníma ako poslanie. Pri svojej práci neraz nasadzuje svoj vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu fyzických a psychických síl, čoho sa mu však v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Prichádza o čas, ktorý by inak chcel venovať najmä svojej rodine, či iným aktivitám nesúvisiacim s pracovným zaradením. Skutočnosť, že trávi v práci neprimerane dlhý čas má pritom negatívny vplyv na kvalitu jeho mimopracovného života. V súvislosti s porušovaním práva na maximálne 48-hodinový týždenný pracovný čas prichádza o čas, ktorý by inak mohol venovať svojej manželke a dvom maloletým deťom, 2,5-ročnej dcére D., nar. XX.XX.XXXX a X-XXXXXXXXXX C. E., nar. XX.XX.XXXX, ktoré obidve deti sa narodili počas žalovaného obdobia. Vzhľadom na vek detí je zrejme, že tieto si vyžadujú neustálu pozornosť a starostlivosť. Už z tejto skutočnosti je zrejme,

že akýkoľvek čas, doslova každá hodina, ktorú by mohol stráviť s deťmi je nevyhnutnou pomocou aj jeho manželke a preto je pre neho a pre jeho rodinu obzvlášť dôležitá. O to viac preto negatívne vníma skutočnosť, že je nútený v práci tráviť aj ten čas, ktorý by mohol pri dodržiavaní Smernice a ktorý by aj chcel, ak by Smernica bola dodržiavaná tráviť so svojimi najbližšími. Z dôvodu, že služobné zmeny majú rozvrhované spravidla na každý tretí deň, pričom každá služobná zmena mu začína o 07:00 hod. ráno a končí spravidla o 07:00 hod. ráno druhého dňa, je najmenej dvakrát do týždňa minimálne 24 hodín mimo svojej domácnosti a svojej rodiny. Pritom v prípade, ak pred koncom služby dôjde k vyhláseniu poplachu a vyslaní na výjazd, jeho služobná zmena sa skončí až po návrate s výjazdu na hasičskú stanicu, v dôsledku čoho prichádza domov o to neskôr a ešte viac vyčerpaný. Pritom ani po príchode zo služobnej zmeny, ktorá mu skončila o 07:00 hod., nie je schopný hneď normálne fungovať a pomôcť svojej manželke s deťmi, či s domácnosťou, nakoľko sa vždy potrebuje v prvom rade vyspať, keďže minimálne 24 hodín predtým v službe prebdel. So starostlivosťou o deti im preto z dôvodu jeho pracovnej zaťaženia musia pomáhať jeho rodičia a manželkini rodičia. Ich pomoc nevyhnutne potrebujú najmä pri večernom kúpaní a uspávaní detí, ale častokrát aj pri takých bežných veciach, ako je napríklad údržba domácnosti, kedy je nevyhnutné, aby starí rodičia dohliadali na deti a aby sa manželka mohla venovať domácnosti. O to zložitejšie je to v prípade choroby detí, kedy je potrebné im venovať zvýšenú starostlivosť. Nutnosť tráviť v práci neprimerane dlhý čas sa tak v konečnom dôsledku prejavuje na celom jeho súkromnom živote, nakoľko aj v prípade, keď nie je v práci a mohol by sa venovať svojej rodine, či pomôcť manželke v domácnosti, tak časť z tohto času si musí nevyhnutne vyčleniť aspoň na tú úplne minimálnu regeneráciu síl tak, aby mohol ďalej normálne fungovať v rámci rodiny, ale tiež plniť si svoje služobné povinnosti v ďalšej služobnej zmene. Na iné mimopracovné aktivity, priateľov, či hobby mu už nezostáva takmer žiaden čas, čo pociťuje o to viac, že pri psychickej náročnosti svojej práce je aj oddych pri mimopracovných aktivitách veľmi dôležitý. Tých približne 5-8 hodín týždenne, ktoré trávi v práci viac, než pripúšťa Smernica (nehovoriac o 40-hodinovom týždennom pracovnom čase podľa ZoHaZZ, resp. 37,5 hodinovom týždennom pracovnom čase podľa kolektívnej zmluvy na rok 2023), sa v jeho živote prejavu značne negatívne a tento čas by chcel využiť v prvom rade so svojimi najbližšími ako aj dostatočnou regeneráciou po práci tak, aby jeho práca tak zásadne nezasahovala do jeho života, ako je to v súčasnosti. Napriek tomu, že svoju prácu má rád a považuje ju za svoje životné poslanie, rozloženie služobného času a nutnosť tráviť v práci neprimerane dlhý čas sa zásadne negatívne prejavuje na jeho osobnom živote. V dôsledku toho, že trávi v práci aj ten čas, ktorý by pracovať nemal, ak by bola predmetná Smernica dodržiavaná, je tak porušované aj jeho základné právo na ochranu zdravia, súkromia a osobného života. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z povahy škody, ktorá má v tomto prípade nemajetkovú povahu (strata času odpočinku a s tým súvisiace porušenie práva na ochranu zdravia, súkromia a rodinného života), je v slovenskom právnom poriadku nutné analogicky použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa ustanovení § 11 - 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody porušením únieového práva ako je to v tomto prípade. Práve z týchto dôvodov možno žalobou uplatnený nárok posúdiť ako nemajetkovú ujmu, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pritom výslovne predpokladá a upravuje § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nepodmieňuje výlučne len situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti, pretože predmetné ustanovenie len demonštratívne uvádza prípady, kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Môže ísť aj o iné vážne následky na osobnostných právach dotknutého jednotlivca, teda nepochybne aj o odškodnenie porušenia tých práv, ako je to v tomto prípade (porušenia práva na ochranu zdravia, súkromia a rodinného života). Žalobca zdôraznil, že v danom prípade porušovaním článku 6 písm. b) Smernice je porušované základné právo na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvené v článku 40 Ústavy SR. Z úvodných ustanovení Smernice, v ktorých sú uvedené dôvody jej prijatia a ciele ňou sledované totiž vyplýva, že jej normotvorca vychádzal z faktu, že je ešte stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a musia sa preto bezodkladne zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany, pričom tento cieľ by sa nemal podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci by preto mali mať primeranú dobu odpočinku, pričom pojem "odpočinok" sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom krajín Európskej únie sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času; „primeraný odpočinok" znamená, že pracovníci majú pravidelný čas odpočinku, trvanie ktorého je vyjadrené v jednotkách času a ktorý je dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania

alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie. Napokon žalobca zdôraznil existenciu príčinnej súvislosti medzi porušovaním článku 6 písm. b) Smernice a ním popísanou škodou vo forme nemajetkovej ujmy. Uviedol, že v dôsledku nezarávania služobnej pohotovosti do pracovného času musel odpracovať viac, než je smernicou maximálne povolený 48 hodinový týždenný pracovný čas a v dôsledku tejto skutočnosti dochádza k porušovaniu jeho práva na ochranu zdravia a na ochranu súkromia a rodinného života.

5. Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádzal z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť § 122 ods. 1, 2 zákona o HaZZ. Za určenú služobnú pohotovosť mu je uhrádzaná peňažná náhrada do výšky 15 % resp. 30 % (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, pri nariadenej služobnej pohotovosti je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 50 % resp. 100 % (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu. Od určenej služobnej pohotovosti sa nariadená služobná pohotovosť odlišuje tým, že príslušník HaZZ je na výkon služby privolaný mimo rozpisu svojich pravidelných služobných zmien a to spravidla z domu. Základný rozdiel je v tom, že zatiaľ čo určenú služobnú pohotovosť hasič vykonáva v rámci každej jednej pracovnej zmeny a nachádza sa v práci na hasičskej stanici, na výkon nariadenej pohotovosti je privolaný do služby mimo svojho bežného služobného času a to spravidla v čase, keď sa nachádza v domácom prostredí príp. inde (avšak mimo miesta výkonu služby). Žalobca zdôraznil, že obe služobné pohotovosti sa však nezapočítavajú do pracovného času a aj vo výplatnej páske je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Tento postup vyčíslenia z hľadiska analógie iuris žalobca považoval za najbližšie prejednávanej veci, výšku nemajetkovej ujmy je potrebné určiť spôsobom, ktorý najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Poukázal na požiadavku primeranosti náhrady škody a tak výšku náhrady škody v tomto prípade stanovil analogickým použitím ustanovenia § 122 zákona o HaZZ. Hodiny, ktoré odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo. Primeranú náhradu škody tak predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a/ zákona o HaZZ. Výšku nemajetkovej ujmy tak žalobca určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (50 % mínus 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % mínus 30 %). Primeraná náhrada škody tak predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť. Takýto spôsob výpočtu škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s judikatúrou súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. Žalobca zdôraznil, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únieového práva a spôsob výpočtu výšky škody podľa § 122 ZoHaZZ použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch. Žalobca ďalej poukázal na to, že jednotlivé dielčie nároky vznikali postupne, osobitne za každý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, ku dňu splatnosti každej mesačnej mzdy. Rozhodujúcim momentom vzniku jeho ujmy je tak výplatný termín. U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10.-dňu nasledujúceho mesiaca. Splatnosť mzdy za mesiac marec 2020 teda nastala dňa 10.04.2020, splatnosť mzdy za mesiac apríl 2020 nastala dňa 10.05.2020 atď.. Vzhľadom k všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe vyplývajúcej z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka si preto žalobou uplatnil nárok spätne za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, a to počínajúc splatnosťou mzdy za mesiac marec 2020 (ktorá nastala dňa 10.04.2020) až po február 2023 vrátane. Týmto postupom následne matematicky vyčísli celkovú náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie marec 2020 až február 2023 vrátane (t.j. od 01.03.2020 do 28.02.2023), teda pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1.889,70 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 5.410,14 Eur, keď žalobou uplatnil takýto nárok.

6. O žalobe žalobcu súd rozhodol platobným rozkazom Sp.zn.: 14C/26/2023-132 zo dňa 16.05.2023, ktorým žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel.

7. Proti platobnému rozkazu žalovaný podal včas odpor s vecným odôvodnením datovaný dňom 22.05.2023, ktorý bol doručený súdu dňa 23.05.2023, v ktorom uviedol, že so žalobou nesúhlasí a navrhol ju v celom rozsahu zamietnuť.

8. Nakoľko proti platobnému rozkazu podal žalovaný včas odpor s vecným odôvodnením, došlo tým zo zákona podľa § 267 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) k zrušeniu tohto platobného rozkazu v celom rozsahu a súd nariadil v spore pojednávanie, keď podľa § 267 ods. 4 prvá veta CSP, ak čo len jeden zo žalovaných podá včas odpor s vecným odôvodnením, platobný rozkaz sa zrušuje v celom rozsahu a súd nariadi pojednávanie. Podľa druhej vety tohto zákonného ustanovenia to neplatí, ak ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76.

9. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu poukázal na to, že rozsah pôsobnosti dotknutej Smernice je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1, ako aj negatívne v článku ods. 2 Smernice. Z uvedeného vymedzenia podľa žalovaného vyplýva, že sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany. Na základe toho sa tak Smernica na služobný pomer príslušníkov HaZZ nevzťahuje v plnom rozsahu. Štátnu službu príslušníkov HaZZ vykonávajúcich zásahovú činnosť možno podľa názoru žalovaného jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice v článku 2 ods. 2. Žalobca si tak nesprávne vykladá pôsobnosť Smernice podľa článku 1 ods. 3. Článok 2 ods. 2 Smernice stanovuje, že sa neuplatní tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia, alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany. Štátna služba príslušníkov HaZZ, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou, má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej obrany. Nakoľko sa Smernica na žalobcu nevzťahuje, nemohla mu vzniknúť škoda v súvislosti s implementáciou Smernice, čím nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu.

10. Žalovaný ďalej namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu v spore. Poukázal na to, že žalobu pre netransponovanie Smernice resp. nesprávnu transpozíciu Smernice môže podať za prvé Európska komisia priamo na SD, za druhé fyzická alebo právnická osoba, ktorá je týmto priamo dotknutá a to na vnútroštátny súd členského štátu EÚ. Podľa názoru žalovaného sa miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Žalovaný má za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto podľa žalovaného nie je možné dospieť k inému záveru než, že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať. Preto aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia Smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako táto skutočnosť nesúvisí so zodpovednosťou žalovaného za správnosť prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. Žalobca nežaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ústredný orgán verejnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí oblasť štátnej správy pre HaZZ. Ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určuje pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré uvádza v žalobe. Žalobca naopak každú hodinu určenej služobnej pohotovosti vrátane hodín, o ktorých tvrdí, že mali byť vykonávané nad limit určený Smernicou, mal riadne vyplatené resp. mu bolo poskytnuté náhradné voľno. Žalovaný má za to, že v tejto veci nie je daná jeho pasívna vecná legitímácia.

11. Žalovaný ďalej v odpore namietal, že pokiaľ žalobca v žalobe konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z., v zmysle ktorého sa podľa názoru žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov, takéto tvrdenia žalobcu nie sú opodstatnené. Mal za to, že je potrebné zohľadniť aj výpočet za tri roky, nakoľko ide o osobné právo majetkovej povahy. Následne žalovaný uviedol matematický výpočet nasledovne:

365 služieb	za 3 roky - každý tretí deň
dovolenka	11 zmien za rok33 zmien za tri roky (podľa kol. zmluvy)
dodatková dovolenka	2 zmeny za rok 6 zmien za tri roky (podľa kol. zmluvy)
voľno za štátnu službu vo sviatok	15 zmien za tri roky
maximum odsľúžených zmien	365-33-6-15 = 311
počet referenčných období	6

priemerný počet zmien za referenčné obdobie311/6 = 51,83
priemerný počet hodín za referenčné obdobie51,83 x 24 = 1243,99
počet týždňov v referenčnom období (priemer) 26
priemerný počet hodín za týždeň 1243,99/26 = 47,84.

Výpočet nezohľadňuje práceneschopnosti ani ďalšie neprítomnosti (napríklad karanténa z dôvodu ochrany verejného zdravia a pod., zaokrúhlené v prospech žalobcu). Vo vyššie uvedenom výpočte je možné ďalej zohľadniť aj dni služobného voľna poskytnuté na základe kolektívnej zmluvy (napr. čl. 4 ods. 14 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 - uplatňuje sa v období január - jún príslušného kalendárneho roka, a teda spôsobuje zlepšenie výpočtu v týchto referenčných obdobiach), čoho dôsledkom je konštatovanie o vhodnosti transpozície Smernice vzhľadom na dodržiavanie práv žalobcu v zmysle žaloby. Z uvedeného výpočtu a ďalších skutočností vyplýva, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslužených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola Smernica 2003/88/ES transponovaná správne. K článku 2 ods. 1 Smernice žalovaný uviedol, že podľa ustálenej judikatúry súdneho dvora je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas aj v služobnej pohotovosti, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol poskytnúť primerané služby. Pracovný čas v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa (rozsudok vo veci C-303/98). Zákon o HaZZ definuje služobný čas príslušníka hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne. Zároveň definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona. Ustanovenia § 86 a 92 ods. 1 nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, avšak vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou a nariadenou služobnou pohotovosťou. Pri nariadenej služobnej pohotovosti ide o služobnú pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napr. aj vo výške peňažnej náhrady za čas takejto služobnej pohotovosti. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Žalovaný ďalej poukázal na článok 15 Smernice, ktorý umožňuje dohodnúť aj priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2019 - 2020, na rok 2021 a na rok 2022, ktoré vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené v čl. 3 kolektívnej zmluvy, kde sa uvádza, že: „Pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby, v trvaní 8 hodín v jednej 24 - hodinovej zmene.“ S poukazom na právnu úpravu a ustanovenia platnej kolektívnej zmluvy podľa názoru žalovaného je plne transponovaný článok 2 ods. 1 Smernice. K transpozícii článku 6 Smernice žalovaný poukázal na to, že podľa Smernice 2003/88/ES priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon č. 315/2001 Z. z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hod týždenne v zmysle § 85 a podľa § 91 ods. 3 zákona možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hod týždenne. V

zmysle § 86 ods. 1 zákona môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne, pričom dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch nemôže byť vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávanej štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti je najviac 24 hod v služobnom dni. V zmysle platnej kolektívnej zmluvy hasiči vykonávajú štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom, majú výkon štátnej služby v rámci 12-hodinového riadneho služobného času, alebo služobný čas je rozvrhnutý na 17/18 hod vykonávania štátnej služby a čas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcu v trvaní 7/6 hod v jednej 24-hodinovej smene. Referenčné obdobie je rozvrhnuté na obdobie 6 mesiacov, uvedené referenčné obdobie tak neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hod priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. To znamená, že pokiaľ aj vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálne priemerný týždenný služobný čas konkrétnym počtom hodín tak ako je tomu v smernici, zákon č. 315/2001 Z. z. a kolektívna zmluva dostatočne určujú počty hodín služobného času hasičov, vrátane rozsahu hodín služby nadčas za príslušný kalendárny rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy transponovali článok 6 Smernice správne. Žalobcovi sa tak nepodarilo preukázať, že by štát neprebral smernicu do zákona správne. K vyčíslenému nároku na náhradu škody má žalovaný za to, že žalobca neosvedčil vznik tohto nároku. Žalobca len veľmi nejasne stanovil, že škoda mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol podľa vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Žalovaný zdôraznil, že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa, alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, t. j. nežiada sa od neho v danom čase výkon práce. V zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, alebo vymedzený priestor na odpočinok, čiže zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t. j. žalobcu. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nielen za vykonávanú prácu, ale aj za neaktívnu časť práce. Tým zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby bude žalobca k dispozícii. Pokiaľ súd napriek doteraz uvedeným skutočnostiam dospeje k záveru, že služobná pohotovosť je pracovným časom a má sa zarátavať do pracovného fondu, samé o sebe to nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. S poukazom na rozhodnutie súdneho dvora C46/93 by mal vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu, alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Žalobca až do dnešného dňa nevyvinul žiadnu snahu na to, aby vzniku škody predišiel. Žalobca žiadnym spôsobom neoznámil zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. že výkon služobnej pohotovosti pociťuje ako výraznú ujmu. Z tohto dôvodu nebolo možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadný vznik takejto ujmy, alebo aspoň obmedzil jej rozsah. Keďže povaha služby žalobcu vyžaduje nepretržitú prevádzku, žalobca je zaradený v zmenovej službe. Podľa článku 3 ods. 1 pokynu prezidenta HaZZ o vnútornej organizácii HaZZ na operatívno-technickom úseku č. 35/2012 bol stanovený začiatok výkonu služby žalobcu na úseku požiarnej ochrany od 07.00 hod do 07.00 hod nasledujúceho dňa. Keďže v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že príslušníci zaradení na tomto úseku vykonávajú svoje služobné činnosti nerovnomerne a na výkon služby nadväzuje bezprostredne služobná pohotovosť, počas tejto pohotovosti sú príslušníci fyzicky prítomní v mieste výkonu štátnej služby, ale tento čas je určený na oddych a odpočinok. V prípade prerušenia pohotovosti (t. j. v prípade nutného zásahu) sa aplikuje § 91 ods. 1 a príslušníkom HaZZ vzniká nárok na nadčas. Z uvedeného vyplýva, že na účely požiarnej ochrany sa zabezpečuje 24-hodinová služba 7 dní v týždni počas celého roka a teda príslušníci HaZZ musia byť k dispozícii od 07.00 hod do 07.00 hod nasledujúceho dňa. Počas služobnej pohotovosti v mieste výkonu štátnej služby majú určený čas na oddych a odpočinok. Príslušníkovi patrí odmena za to, že v prípade potreby je k dispozícii. Z tohto charakteru času služobnej pohotovosti je zrejmé, že služobnú pohotovosť nemožno započítavať do odpracovaného služobného času. Žalovaný uviedol, že žalobca bol s plánmi služieb vždy riadne oboznámený a s ich plánovaním súhlasil. Posúdenie referenčných období január - jún 2020, júl - december 2020, január - jún 2021, júl - december 2021 je potrebné vnímať v kontexte spoločenskej reality vzhľadom na šírenie nebezpečnej ľudskej nákazy COVID-19. V dôsledku celosvetového rozširovania tohto ochorenia boli v podmienkach Slovenskej republiky prijaté rôzne opatrenia, rôzne druhy karantény, a v období odo dňa 16.03.2020 do dňa 13.06.2020, odo dňa 01.10.2020 do dňa 15.05.2021 a odo dňa 25.11.2021 bol vyhlásený núdzový stav. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-742/19 (bod 50 - 59) vyplýva, že za okolností osobitnej závažnosti alebo rozsahu, ktoré si vyžadujú prijatie opatrení nevyhnutných na ochranu života, zdravia ako aj bezpečnosti spoločnosti možno nedodržať pravidlá uvedené v smernici, nakoľko v takýchto prípadoch je odôvodnené priznať cieľu ochrany obyvateľstva absolútnu prioritu na úkor rešpektovania

ustanovení smernice (bod 59). Celosvetová pandémia (teda okolnosť osobitnej závažnosti a (nie len celoštátneho) rozsahu) je práve takou okolnosťou, akú mal na mysli Súdny dvor Európskej únie, a ktorá odôvodňuje odklon od priznania práv podľa Smernice. Za dostatočné potvrdenie závažnosti situácie z celoštátneho hľadiska žalovaný považuje vyhlásenie a neskoršie rozšírenie núdzového stavu. Vzhľadom k týmto okolnostiam má žalovaný za to, že v prípade štátnej služby žalobcu v týchto referenčných obdobiach bolo v tejto veci možné od Smernice odchyliť. Z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98) vyplýva, že článok 2 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy. Vzhľadom na uvedené má žalovaný za to, že žalobca, z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátnu službu, nebol na svojich právach ukrátený. Žalovaný uviedol, že samotný žalobca ani netvrdil v žalobe, že by sa takýto zásah negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či to, že by mal negatívny dopad na jeho zdravotný stav. Žalobca v žalobe žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Vzhľadom na žalobcom uvedený spôsob výpočtu výšky náhrady škody má žalovaný za to, že žalobcom uplatňovaný nárok skôr predstavuje mzdomý nárok. Tabuľky v žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku nemajetkovej ujmy, nakoľko výpočet žalobcu je veľmi máľuci a predstavuje skôr výpočet odškodnenia vo forme vyplatenia peňažnej náhrady škody formou doplatku podľa ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. Podstatou Smernice je priznať práva v dôsledku prekročenia priemerného 48 hodinového týždenného pracovného času, a teda nie za každú hodinu odslúženej pohotovosti. Žalobca neodvodzuje svoj nárok z porušenia Smernice, ale podľa jeho z nedostatočného ohodnotenia služobnej pohotovosti. Žalobca v tomto prípade nepreukázal, kedy a v akom rozsahu pracoval nad limit 48 hodinového týždenného pracovného času vyplývajúceho zo Smernice a taktiež žiadnym spôsobom žalobca nepreukázal, aká ujma žalobcovi v dôsledku toho mala vzniknúť. Na podporu svojich tvrdení žalovaný poukázal na obdobný spor, pri ktorom Okresný súd Zvolen v rozsudku č.k. 15C/16/2021-307 zo dňa 29.10.2021 konštatoval: „Posúdením žalobcom zvoleného spôsobu výpočtu výšky náhrady nemajetkovej ujmy a z vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi (č.l. 11p.v. - 13) súd zistil, že žalobca pri výpočte výšky náhrady nemajetkovej ujmy nepostupoval korektne, nakoľko výšku náhrady nemajetkovej ujmy priamo odvíjal od celkového počtu odslúžených hodín pohotovosti v tom-ktorom mesiaci, na ktorý počet hodín súčasne potom naviazal požadovaný doplatok (20 % resp. 35 % za každú hodinu) a teda výšku náhrady neodvíjal od počtu (len) tých hodín pohotovosti, ktoré odslúžil nad limit 48 - hodinového priemerného týždenného pracovného času. Takýto spôsob výpočtu výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa súdu javí až ako špekulatívny a účelový, nakoľko nie každá hodina odslúženej pohotovosti je porušovaním čl. 6 Smernice 2003/88/ES a teda porušením jeho základných práv - žalobcovi mohla ujma vzniknúť len v priamej príčinnej súvislosti s prekročením hranice 48-hodinového priemerného týždenného pracovného času, zakotveného v čl. 6 Smernice 2003/88/ES, čo znamená, že (1.) v tom-ktorom mesiaci musel celkový počet žalobcom odslúžených hodín (a) služieb a súčasne (b) pohotovosti (tak určenej ako aj nariadenej) kumulatívne presiahnuť počet 212,5714 hodín pri 31 dňoch v mesiaci, resp. 205,7143 hodín pri 30 dňoch v mesiaci, resp. 192 hodín pri 28 dňoch v mesiaci, resp. 198,8571 hodín pri 29 dňoch v mesiaci a (2.) ujma mohla žalobcovi vzniknúť len v rozsahu prekročenia (konkrétneho počtu hodín) predmetných maximálnych limitov odslúžených hodín“. Žalovaný poukázal aj na to, že pri vzniku služobného pomeru žalobcu tento akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka HaZZ v zmysle zákona č. 315/2001. S plánovaným rozvrhom služobného času je príslušník vždy oboznámený, čo potvrdzuje svojim podpisom. Rovnako bol žalobca oboznámený so všetkými internými predpismi a kolektívnymi zmluvami, ktoré upravujú rozsah výkonu služby. Žalobca aj v žalovanom období vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a za toto obdobie ani raz nevzniesol pripomienky, nikdy nežiadal o ich vysvetlenie, ani sa nedomáhal svojich práv. Pokiaľ si žalobca nárok uplatňuje z titulu nemajetkovej ujmy, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je na zväžení súdu. Výška, ktorú žalobca požaduje je zjavne neprimeraná s porovnaním na výšku náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov a žalovaný v tomto smere poukázal na rozhodnutia vnútroštátnych okresných súdov. Žalobca ani do tohto momentu neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento „údajný neoprávnený“ zásah spočíval. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdov v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Žalobca k nemajetkovej ujme ako argument v žalobe uvádzal skutočnosť, ide však len o tvrdenie žalobcu,

ktoré nie je žiadnym spôsobom riadne a konkrétne preukázané, a zároveň žalovaný nevidí žiadnu príčinnú súvislosť medzi predmetným tvrdením žalobcu a výkonom povolenia žalobcu. Pri nástupe do výkonu štátnej služby bol žalobca riadne oboznámený so svojim povolaním, a to najmä s podmienkami, náplňou práce a za akých podmienok bude vykonávať štátnu službu, vedel teda, čo znamená vykonávať funkciu príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Žalovaný ďalej poukázal, že žalobca ani do tohto momentu konania nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mala byť mu spôsobená. V konaní v podobe nemajetkovej ujmy nesie žalobca bremeno tvrdenia v tom, a to tak, že žalovaný by spôsobil žalobcovi škodu resp. zasiahol do jeho osobnosti a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na jeho právach, pričom žalobca musí nielen uviesť (tvrdiť), ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Nakoľko sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy, musí práve žalobca na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či v inom prostredí (rozsudok Krajského súdu v Trnave Sp.zn. 26Co/94/2020-515 zo dňa 30.06.2021). Žalovaný ďalej na podporu svojho právneho názoru ohľadne priznania nároku na náhradu škody resp. nemajetkovej ujmy poukázal v odpore na rozhodnutia súdnych autorít Slovenskej republiky, z ktorých citoval. V prípade, ak sa súd prvej inštancie nestotožní s jeho právnym názorom namietal ďalej neprimeranú výšku požadovanej škody vzhľadom na rozhodovanie súdov v obdobných veciach, ktoré žalovaný príkladmo uviedol. Poukázal na to, že priemerná výška doposiaľ priznanej škody v obdobných označených rozhodnutiach súdov predstavuje sumu približne 1.000,- Eur až 2.500,- Eur.

12. Žalovaný napokon vzniesol aj námietku miestnej nepríslušnosti, keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice spadajúca do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, je miestne príslušným súdom okresný súd, v obvode ktorého má ústredný orgán štátnej správy svoje sídlo, ktorým je Okresný súd Bratislava I. Žalovaný navrhol vec postúpiť príslušnému súdu.

13. Žalobca na odpor žalovaného reagoval vyjadrením zo dňa 05.06.2023, v ktorom zotrval na podanej žalobe. K námietkam žalovaného uviedol, že čo sa týka pôsobnosti Smernice na hasičov jednoznačne a opakovane sa o tom vyjadril súdny dvor (rozsudok vo veciach C-397/01 až C-403/01, uznesenie C-52/2004). Súdny dvor dospel k jednoznačnému záveru, že jediným cieľom výnimky uvedenej v článku 2 ods. 2 Smernice, na ktorú žalovaný poukázal, bolo zabezpečenie riadnej činnosti služieb nevyhnutných na účely ochrany bezpečnosti zdravia, ako aj verejného poriadku v prípade závažných okolností, ktoré vzhľadom na ich povahu nie je možné zohľadniť pri rozvrhu pracovného služobného času zásahových a bezpečnostných zložiek. Napokon Súdny dvor aj v ťažiskovom rozsudku C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß úplne jednoznačne uviedol a záväzne judikoval, že z rozsahu úpravy Smernice 2003/88/ES nie sú vyňatí ani hasiči (teda úplne nepochybne ani hasiči - príslušníci HaZZ). Závery rozhodnutí súdneho dvora sú záväzné aj pre vnútroštátne súdy a argumentácia žalovaného, že sa Smernica nevzťahuje na príslušníkov HaZZ je tak zjavne nesprávna a nedôvodná. Žalobca poukázal aj tú skutočnosť, že výklad ustanovení Smernice ohľadne negatívnej a pozitívnej výnimky, tak ako ho prezentuje žalovaný, je zjavne nesprávny a neobstojí. Ako vyplýva z článku 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS, táto sa neuplatňuje len tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb (akými sú napríklad služby v oblasti civilnej ochrany). Táto výnimka bola prijatá len za účelom zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť čas pre zásahové a záchranné tímy. Cieľom Smernice 89/391/EHS je zameranie na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Rovnako aj zo znenia jej článku 2 ods. 1 vyplýva, že rozsah jej pôsobnosti je nutné chápať širšie. Naopak, výnimky z pôsobnosti tejto smernice uvedené v článku 2 ods. 2 v prvom pododseku, je potrebné vykladať zužujúco - tento článok nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení predmetnej Smernice. Výnimka uvedená v článku 2 ods. 2 prvom pododseku Smernice 89/391/EHS bola prijatá len za účelom zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napríklad katastrofa - pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Takto popísaná služba civilnej ochrany v užšom zmysle slova, na ktorú sa vzťahuje uvedené ustanovenie, sa úplne zjavne odlišuje od štandardnej, základnej obsahovej náplne činnosti a úloh hasiča. Príslušníci HaZZ jednoznačne nespádajú pod „civilnú ochranu“ a to bez ohľadu

na to, že zriedkavo vykonávame niektoré činnosti, ktoré pod civilnú ochranu patria, a to už len preto, že primárne plnia hasiči iné úlohy než tie, ktoré sú typické pre civilnú ochranu.

14. K pasívnej vecnej legitímácii žalovaného žalobca poukázal na podrobné zdôvodnenie v žalobe, na čom v celom rozsahu zotrval. Žalovaný síce v odpore proti platobnému rozkazu namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie v konaní, avšak svoje tvrdenia v tomto smere nepodporuje žiadnou podrobnejšou právnou argumentáciou a zároveň zjavne „prehliada“, že otázka pasívnej vecnej legitímácie členského štátu v prípade škody spôsobenej jednotlivcovi porušením únieového práva je založená na konštantnej judikatúre Súdneho dvora. Žalobca zdôraznil tú základnú skutočnosť, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vzniknutej porušením únieového práva, a to konkrétne práva na maximálny pracovný čas. K tomuto porušeniu únieového práva došlo v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj priamo štát. Námietky žalovaného ohľadne údajnej neexistencie jeho pasívnej vecnej legitímácie preto považoval za zjavne nesprávne a nedôvodné.

15. Rovnako čo sa týka vyjadrenia žalovaného k transpozícii článku 2 ods. 1 Smernice a článku 6 Smernice poukázal na podrobné vyjadrenie v žalobe, na ktorom v celom rozsahu zotrval a nesúhlasil so závermi žalovaného. Výpočet týždenného pracovného času, ktorý žalovaný uvádza a z ktorého má vyplývať, že priemerný týždenný pracovný čas hasiča predstavuje 47,84 hodín, je v absolútnom rozpore s realitou. Žalovaný totiž vo svojom „výpočte“ na jednej strane nezohľadňuje tie údaje resp. počet hodín, ktoré nevyhnutne každý hasič odpracuje, na strane druhej úplne opačným a nesprávnym spôsobom zohľadňuje a odpočítava tie sumy hodín, ktoré sa pri výpočte priemerného týždenného pracovného času priamo v zmysle Smernice zohľadňovať nemajú. Aj keď žalovaný opakovane dôvodí, že referenčné obdobie na posudzovanie priemerného týždenného pracovného času podľa Smernice má byť 4 mesačné a v prípade uplatnenia výnimky podľa článku 17 ods. 3 Smernice 6 mesačné, svojim výpočtom fakticky vytvára 3 ročné referenčné obdobie. Čo je však najpodstatnejšie, žalovaný uvádza prepočet z imaginárnych čísiel a nie reálny prepočet, ktorý by zohľadňoval presný výkon služby u konkrétneho hasiča - žalobcu. Žalobca v žalobe uvádzal presné údaje o jeho výkone služby, počte odpracovaných hodín služobnej pohotovosti, celkovom odpracovanom služobnom čase a prepočet priemerného týždenného pracovného času za celé žalované obdobie, pričom tieto údaje vychádzajú z údajov vyplývajúcich z výplatných pások a predložených mesačných výpisov z Plánu služieb z dochádzkového systému SAP. Žalovaný vo svojom výpočte v skutočnosti ďalej nezohľadňuje tú podstatnú skutočnosť, že Smernica v článku 6 písm. b) stanovuje, že „priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín“, pričom ZoHaZZ v § 91 ods. 3 stanovuje, že „v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín“. Každý hasič vždy počas kalendárneho roka vykonáva prácu nadčas v značnom rozsahu. Túto skutočnosť pritom žalovaný vo svojom výpočte absolútne nezohľadňuje, pričom už pri tom imaginárnom prepočte, ktorý žalovaný uvádza postačuje, aby mal príslušník 4 hodiny nadčasu za 6 mesačné obdobie (k čomu dochádza so 100% istotou) a priemerný týždenný pracovný čas pri jeho „výpočte“ prekročí 48 hodín. Ten istý záver platí aj o hodinách tzv. nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby (§ 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ), ktorej rozsah zákon dokonca ani žiadnym spôsobom nelimituje, pričom žalobca za žalované obdobie odpracoval 53,50 hodín nariadenej služobnej pohotovosti, keď ani tieto hodiny mu neboli započítané do pracovného času, pričom vzhľadom na spôsob vyčíslenia výšky žalovaného nároku si fakticky neuplatňuje za tieto hodiny žiadne odškodnenie. Takúto nariadenú služobnú pohotovosť každý hasič vykonáva úplne pravidelne, pričom ani takto odslúžené hodiny nariadenej služobnej pohotovosti žalovaný vo svojom výpočte vôbec nezohľadňuje. Ak by sa malo vychádzať zo žalovaným deklarovaného výpočtu, v ktorom bez ďalšieho odpočítava od služobného času nároky na zákonom priznané dovolenky, dodatkové dovolenky a voľno za štátnu službu, potom by to nevyhnutne znamenalo len to, že žiaden z príslušníkov HaZZ by nikdy nečerpal tieto zákonné nároky, pretože tieto nároky na dovolenku a pod. by boli automaticky odpočítavané od služobného času, čo je v zjavnom rozpore nielen s účelom a cieľom predmetnej Smernice, ale aj v rozpore s § 97 ods. 1 ZoHaZZ, ktorý za čas vykonávania štátnej služby považuje aj čerpanie dovolenky, plateného služobného voľna, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a vo sviatok, ale aj neprítomnosť príslušníka v štátnej službe z dôvodu dočasnej práceneschopnosti z dôvodu choroby alebo úrazu. Napriek tomu, že žalovaný sa vo svojom odpore proti platobnému rozkazu pomerne rozsiahlo zaoberá referenčnými obdobiami a nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom, vôbec nereaguje na tú podstatnú skutočnosť, že aj počas referenčného obdobia sú štáty povinné garantovať neprekročenie 48 hodinového týždenného

pracovného času. Pri rozvrhnutí pracovného času, a to aj v prípade nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času v stanovenom referenčnom období, žalovaný nemôže predpokladať a počítať s čerpaním dovolenky, či s pracovnou neschopnosťou príslušníka, ale tento pracovný čas rozvrhuje tak, aby boli jednotlivé zmeny a služobný čas príslušníka rozvrhnuté v súlade s podmienkami ustanovenými zákonom (pri dodržaní prestávok na odpočinok a dodržania časového odstupu medzi dvomi zmenami), čo znamená, že celkový plánovaný pracovný čas príslušníka v stanovenom období nemôže prekročiť v priemere 40 hodín v zmysle ZoHaZZ, resp. maximálne 48 hodín týždenne vrátane nadčasov podľa Smernice (ak by tieto predpisy mali byť dodržané). S poukazom na uvedené skutkové a právne dôvody považoval za nepochybné, že žalovaným uvádzaný „výpočet“ údajného priemerného týždenného pracovného času hasiča je absolútne nereálny a zavádzajúci. Všetky doterajšie súdne rozhodnutia (vrátane všetkých tých, na ktoré poukazuje sám žalovaný v odpore) sa zhodli na dôvodnosti týchto žalôb a neexistuje ani jediné právoplatné rozhodnutie súdov Slovenskej republiky, z ktorého by vyplýval záver, že Smernica bola do ZoHaZZ transponovaná správne a že u hasičov nedochádza k porušovaniu práva na maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas. Najlepším dôkazom nesprávnosti argumentácie žalovaného sú teda všetky doterajšie právoplatné súdne rozhodnutia v obdobných sporoch hasičov, akým je aj spor v tejto veci.

16. K nároku na náhradu škody sa nestotožnil s námietkami žalovaného a zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenu za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hod týždenne ako to žalovaný prezentoval, a preto jeho argumentáciu považoval za nedôvodnú a neopodstatnenú. Žalovaný uviedol, že ak nie je nariadený služobný zásah, žalobca môže v práci odpočívať alebo venovať sa inej činnosti. K tomu žalobca poukázal na ustálenú judikatúru Súdneho dvora, konkrétne na rozsudok C-151/02 zo dňa 09.09.2003 vo veci Jaeger, uznesenie C-241/99 zo dňa 03.07.2001 vo veci CIG, rozsudok C-303/98 zo dňa 03.10.2002 vo veci Simap, z ktorej judikatúry jednoznačne vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES. Je teda absolútne nepochybné, že aj služobná pohotovosť (či už ide o jej „aktívnu“ alebo „neaktívnu“ časť), je súčasťou pracovného (služobného) času. Ako hasič nielenže musí byť počas celej doby služobnej pohotovosti v budove hasičskej stanice a túto nemôže opustiť, ale zároveň musí byť vždy pripravený do 1 minúty od ohlásenia vykonať výjazd počas celej služobnej pohotovosti, ktorá je vykonávaná v nočných hodinách (v súčasnosti od 22:00 do 06:00 hod), čo ju robí o to náročnejšou a vyčerpávajúcejšou. Je oblečený v služobnej rovnošate a musí byť fyzicky aj psychicky pripravený okamžite po vyhlásení poplachu vykonať výjazd, pričom možnosť „oddychovať“ je za takýchto okolností doslova iluzórna. Je podstatné to, že musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti, je oddelený od svojho vlastného sociálneho prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj čas a venovať sa vlastným potrebám je prakticky vylúčená. Práve tieto skutočnosti sú pritom právne relevantné z hľadiska posudzovania, či ide alebo nejde o pracovný čas. Pokiaľ žalovaný poukázal na právny názor Súdneho dvora C-46/93 zo dňa 05.03.1996 vo veci Brasserie du pecheur SA, v ktorom v bode 86. rozsudku uviedol, že „vnútroštátny súd by mal preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu“, tento svoj právny názor Súdny dvor zásadne korigoval a upresnil vo svojej neskoršej a stále aktuálnej judikatúre a to konkrétne v rozsudku vo veci Günter Fuß. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že nie je primerané požadovať od takého zamestnanca, akým je hasič, aby sa u svojho zamestnávateľa dovoľával dodržiavania únieového práva, ktoré mu vnútroštátny zákon odoprel, keďže by to bolo v rozpore so zásadou efektivity. Zároveň citované rozhodnutie jednoznačne potvrdzuje, že článok 6 písm. b) Smernice ani zďaleka nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržiavanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením. Je teda zrejmé, že nie je a nebolo možné od neho spravodlivo a legitímne požadovať, aby sa na účely uplatnenia nároku na náhradu škody najprv voči svojmu zamestnávateľovi domáhal dodržiavania únieového práva a aby takýmto spôsobom odvracal vznik ujmy či obmedzoval jej rozsah. Bolo by v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Aj vzhľadom na jeho postavenie ako slabšej strany vo vzťahu ku jeho služobnému úradu, by navyše takáto aktivita bola zjavne kontraproduktívna a úplne nepochybne by nemala žiadny efekt, čomu napokon nasvedčuje aj aktuálna obrana žalovaného v tomto konaní. Postoj žalovaného a jeho argumentácia aj v tomto konaní však budí dojem, že žalovaný sa len snaží prenášať zodpovednosť za tento stav na samotných, ním poškodených

hasičov, pričom protiprávny stav naďalej vedome udržiava. Žalobca ďalej uviedol, že on aj jeho kolegovia opakovane a dlhodobo poukazujú na prekračovanie maximálneho pracovného času a túto skutočnosť pravidelne namietajú. Na tento problém už dlhodobo poukazuje aj odborová organizácia, na čo však nadriadení spravidla uviedli len niečo v zmysle „tak to stanovuje zákon a tak to bude“. Žalovaný taktiež poukazuje na to, že počas ním uvádzaných „referenčných období“ boli prijaté „rôzne opatrenia“ a bol vyhlásený núdzový stav súvisiaci so šírením nákazy COVID-19. V nadväznosti na to žalovaný poukazuje na rozsudok Súdneho dvora C-742/19 a z tohto sa snaží vyvodzovať právny záver, že Smernica vlastne nemusela byť voči nemu ako hasičovi v ním uvádzaných obdobiach dodržaná. Ak sa žalovaný v tomto smere opätovne snaží vytrhávať veci z kontextu a vyvodzovať z niektorých odsekov rozsudku Súdneho dvora vo veci C-742/19 záver, že vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 (ktorú v tomto rozhodnutí Súdny dvor ani len náznakom nezmiňuje) sa na hasiča predmetná Smernica nevzťahovala resp. že podľa žalovaného nebolo potrebné v ním uvádzaných obdobiach nutne dodržiavať článok 6 písm. b) Smernice o maximálnom pracovnom čase, tak táto argumentácia je očividne zavádzajúca. Súdny dvor síce u vojakov (nie hasičov) pripustil, že za určitých okolností osobitnej závažnosti „nemusia byť dočasne dodržané všetky pravidlá uvedené v Smernici 2003/88“, avšak zároveň aj výslovne stanovil, ktoré konkrétne ustanovenia Smernice nemusia byť dodržané, medzi článkami uvedenými v rozsudku Súdneho dvora C-742/19 sa nenachádza článok 6 písm. b) Smernice, ktorý stanovuje maximálny 48-hodinový priemerný týždenný pracovný čas. Žalovaný sa snaží „prekrútiť“ podstatu sporu a v tomto smere účelovo naznačuje, že v konaní vlastne uplatňuje „mzdový nárok“ a to napriek tomu, že už v samotnej žalobe opakovane vysvetľuje, že sa o mzdový nárok nejedná, keďže žalobou uplatnený nárok na náhradu škody sa nezakladá na tvrdení, že je za výkon služobnej pohotovosti odmeňovaný inak (v nižšej sume), než za ostatný jeho služobný čas. K poukazu na žalovaného na interné predpisy či kolektívne zmluvy pre HaZZ, z ktorých sa žalovaný zrejme snaží vyvodzovať záver, že jeho práva porušované vlastne neboli, lebo s nimi bol „vždy riadne oboznámený“ uviedol, že žiadne ustanovenie kolektívnej zmluvy ani žiadny interný predpis ho nemohol a nemôže pozbaviť práva, ktoré mu priznáva článok 6 písm. b) Smernice. Žalovaný cituje časti odôvodnení viacerých súdnych rozhodnutí, pri ktorých v prvom rade ani nie je zrejmé, čo vôbec bolo predmetom konkrétneho sporu a teda vzhľadom na aký skutkový a právny stav boli tieto právne závery súdov vyslovené. Na rozhodnutie Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 8C/25/2017 poukazuje žalovaný v každom takomto súdnom spore (rovnako ako v poslednej dobe na vyššie uvedený rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C/16/2021), avšak neuvádza, že ide o absolútne ojedinelý právny názor súdu v porovnaní s ostatnými doterajšími právoplatnými rozhodnutiami súdov v obdobných sporoch. Pokiaľ žalovaný poukazuje na to, že za výkon služobnej pohotovosti je „riadne odmeňovaný“, táto skutočnosť nemá absolútne žiadny vplyv na to, že rozvrhovaním pracovného času dochádza k sústavnému porušovaniu článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. V tomto spore ide z hmotnoprávneho hľadiska o špecifickú situáciu, základ žalovaného nároku tu spočíva v nároku na náhradu škody z porušenia únieového práva, pričom ustanovenia § 11 - 13 OZ o ochrane osobnosti sú tu použité „len“ analogicky z dôvodu, že náš právny poriadok nemá žiadny osobitný právny predpis či ustanovenie, ktoré by upravovalo nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie, za ktorú škodu zodpovedá štát. Pokiaľ ide o posudzovanie výšky nároku na náhradu škody z porušenia únieového práva, súd je viazaný vnútroštátnym právnym predpisom len v tom, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky nemajetkovej ujmy s ujmu, ktorú poškodený v dôsledku porušenia únieového práva nesprávnou transpozíciou smernice utrpel. Výška škody (nemajetkovej ujmy), vypočítaná pri absencii osobitnej právnej úpravy posudzovania jej výšky tak, ako to uplatnil vo svojej žalobe, je jednoznačne primeraná a spĺňa požiadavky judikatúry Súdneho dvora. Počas žalovaného obdobia odpracoval 1.889,70 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času, po prepočte predstavuje nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 2,68 Eur (5.410,14 Eur : 1.889,70 hodín) za každú hodinu porušovania jeho práv. Táto suma je nižšia, než je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie rokov 2020 - 2023 predstavovala sumu vo výške 3,66 Eur. Z hľadiska primeranosti takto vyčíslenej škody je nevyhnutné, že ako hasič chodí do práce s vedomím, že musí byť pripravený nasadiť aj vlastný život, jeho práca je extrémne fyzicky a psychicky vyčerpávajúca, preto každá jedna hodina, ktorú môže tráviť mimo práce, je pre neho nesmierne dôležitá a to aj z hľadiska obnovy fyzických a psychických síl pre zachovanie možnosti vykonávania tejto náročnej práce do budúcnosti. Je síce pravdou, že niektoré súdy rozličným spôsobom posudzovali a priznávali hasičom výšku nemajetkovej ujmy, avšak žalovaný samozrejme selektívne poukazuje len na tie súdne rozhodnutia, v ktorých súdy priznali nižšiu sumu, aj keď z úplne iných dôvodov, než on sám naznačuje. Čo je však podstatné, aj vo viacerých rozhodnutiach, na ktoré sám žalovaný poukazuje, súdy akceptovali vyčíslenie nemajetkovej ujmy takmer identickým spôsobom, aký vo svojej žalobe

uplatňuje a takto vyčíslenú nemajetkovú ujmu aj priznali, považujú ju za „minimálne primeranú“ výšku odškodnenia. Otázka primeranosti výšky žalovaného nároku vyčísleného rovnakým spôsobom, ako v tomto prípade, už bola predmetom posudzovania aj Krajského súdu v Banskej Bystrici, kedy žalovaný podával odvolanie voči žalobám vyhovujúcim rozsudkom Okresného súdu Zvolen. Odvolací súd vo všetkých svojich doterajších rozhodnutiach potvrdil rozpor nášho vnútroštátneho predpisu - ZoHaZZ so Smernicou, ktorá nebola do zákona správne transponovaná. Zároveň sa doposiaľ všetky senáty odvolacieho súdu, ktoré rozhodovali o odvolaniach voči rozsudkom, v ktorých bolo rozhodnuté aj o výške nároku, stotožňovali aj so záverom o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá výška bola vyčísľovaná a súdmi aj priznaná rovnakým spôsobom, akým to učinil vo svojej žalobe.

17. Námietku miestnej nepríslušnosti považoval za nedôvodnú, pretože skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, bola v mieste výkonu služobnej činnosti žalobcu, čo je nepochybne v územnom obvode Okresného súdu Zvolen. Vzhľadom na uvedené zotrval na podanej žalobe. S otázkou miestnej príslušnosti súdu na konanie v sporoch ako je tento, sa už mnohokrát vysporiadal Krajský súd v Bratislave. Tento nadriadený súd v prípadoch, ak aj niektoré súdy prvej inštancie vyhovel žalovaným vznesenej námietke miestnej nepríslušnosti a vec postúpili na konanie Okresnému súdu Bratislava I (ktorý s postúpením nesúhlasil) opakovane rozhodol, že „miestne príslušným je aj ten súd, v ktorom konkrétny hasič - žalobca vykonáva služobnú činnosť, pretože na tomto mieste sa stala skutočnosť ktorá zakladá uplatnený nárok na náhradu škody a preto si žalobca v súlade s § 19 ods. 1 písm. b) CSP môže zvoliť na podanie žaloby aj takto určený súd (tzv. miestna príslušnosť daná na výber)“. Krajský súd v Bratislave takto už dlhodobo a konštantne zotráva na svojom právnom názore o tom, že miestne príslušný v tomto type sporov je aj súd, v obvode ktorého konkrétny hasič vykonáva služobnú činnosť, keďže práve tam sa stala skutočnosť zakladajúca jeho nárok na náhradu škody.

18. Na vyjadrenie žalobcu reagoval žalovaný vyjadrením zo dňa 22.06.2023, v ktorom zotrval na svojej argumentácii uvedenej v odpore proti platobnému rozkazu. Poukázal na to, že žalobca vydávaním svojho nároku za nemajetkovú ujmu vzniknutú porušením Smernice maskuje svoje mzdové nároky. Z tohto dôvodu trpí žalovaný nedostatkom pasívnej vecnej legitímácie, nakoľko mzdových nárokov je možné domáhať sa len od žalobcovho služobného úradu, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a nie žalovaná Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Podľa jeho názoru predmetom tohto konania nie je doplatenie mzdy za služobnú pohotovosť. Žalobca však sám výslovne uvádza, že požaduje doplatenie celej ním odslúženej služobnej pohotovosti (bez ohľadu na to, či mala byť odslúžená podľa neho nad rámec 48 hodín týždenne), nakoľko tá je odmeňovaná iným spôsobom. Nejde teda o nárok vychádzajúci z ustanovení predmetnej Smernice, ktorej cieľom je neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín. Žalobca konkrétne porušenia Smernice nepovažuje za podstatné, neupresňuje kedy k nim presne malo dôjsť a v akom rozsahu, ale požaduje ním nepreukázanú „nemajetkovú ujmu“ mechanicky vypočítanú ako rozdiel v odmene za pohotovosť a riadnu zmenu, a to za komplet odslúžené hodiny služobnej pohotovosti, nielen nad limit stanovený Smernicou. Z týchto dôvodov sa necítil byť pasívne legitimovaným subjektom. Opätovne zotrval na tom, že výšku nemajetkovej ujmy 5.410,14 Eur, ktorú žalobca požaduje, považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmu žalobcu podľa jeho názoru jednoznačne podstatne vyššia. Napokon žalobca v konaní nepreukázal zásah do svojho súkromného, rodinného života a najmä zásah do medziľudských vzťahov, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje.

19. Napokon žalovaný v tomto vyjadrení vzniesol námietku premlčania. Vychádzajúc z iných súdnych sporov založených na obdobnom skutkovom základe sa domnieva, že žalobca viaže začiatok plynutia premlčacej doby na deň splatnosti jeho služobného platu za ten mesiac, v ktorom došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Inými slovami žalobca pri posudzovaní premlčania vychádzal z dátumu splatnosti služobného platu a nie z momentu, kedy došlo k nemajetkovej ujme žalobcu. Z tohto dôvodu potom žalobca nesprávne vyhodnotil otázku, či je nárok za obdobie od marca 2020 premlčaný, nakoľko služobný plat za marec 2020 bol splatný v mesiaci apríl 2020 (čiže presne tri roky pred podaním žaloby). Pokiaľ sa bude v konaní pridrižovať argumentácie žalobcu, že sa nejedná o pracovnoprávny spor, a že žalobca žalobou teda nemaskuje svoje mzdové nároky, nie je potom pre určenie začiatku plynutia premlčacej doby právne relevantný dátum splatnosti služobného platu žalobcu. Preto vzniesol námietku

premlčania a navrhol žalobu zamietnuť. V rámci prejednávania sporu na pojednávaní doplnil, že vznáša námietku premlčania nároku žalobcu za mesiac marec 2020.

20. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu ako strany sporu, rozpismi pracovnej pohotovosti s vyčíslením nároku žalobcu, výplatnými páskami žalobcu za obdobie marec 2020 až február 2023, evidenciou dochádzky žalobcu za žalované obdobie, rozhodnutiami riaditeľa Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici číslo 88 zo dňa 20.10.2016 a číslo 116 zo dňa 16.03.2021, keď zistil nasledujúci skutkový a právny stav vo veci:

21. Z výsluchu žalobcu ako strany sporu súd zistil, že tento pracuje ako hasič na hasičskej stanici v Krupine, ktorá spadá pod obvod Okresného riaditeľstva Hasičského zboru vo Zvolene od 01.01.2016. Po absolvovaní príslušného kurzu pracoval ako hasič – záchranár, neskôr v pozícii technik – strojník a napokon pracuje v pozícii hasič – záchranár – špecialista. Pracovné zmeny sú 24-hodinové. Aj v rozhodnom období pracovné zmeny boli 24-hodinové. Na hasičskej stanici v Krupine pôsobia tri zmeny A, B, C, on pracuje v pracovnej skupine „C“. Pracovná 24-hodinová zmena trvá od 07.00 rána do druhého dňa 07.00 rána. Vyskytujú sa však aj prípady, že pred koncom pracovnej zmeny je nahlásený výjazd a tak pracovná zmena sa predĺži. Po výjazde buď zostávajú hasiči na mieste do vykonania nevyhnutných úkonov a potom dôjde k vystriedaniu, alebo zostávajú na mieste až do ukončenia všetkých nevyhnutných potrebných úkonov. Takto predĺžená zmena môže trvať do 08.00 hod., ale aj do 12.00 hod.. Pokiaľ ide o 24-hodinovú zmenu, od rána od 07.00 hod. do 22.00 hod. je služobný čas, od 22.00 hod. do 06.00 hod. druhého dňa je služobná pohotovosť a od 06.00 hod. do 07.00 hod. tohto rána je opätovne služobný čas. Takto je rozložená 24-hodinová pracovná zmena aj v súčasnosti a takto bola rozložená aj v rozhodnom období od marca 2020 do februára 2023. Keď slúži 24-hodinovú zmenu, stále musí byť na pracovisku počas 24 hodín. V prípade poplachu majú povinnosť výjazdu do jednej minúty. Preto nie je vôbec možné, aby sa mohol vzdialiť z pracoviska počas 24-hodinovej služby. Keď nie je výjazd, počas služobného času sa robí príprava techniky, spracováva sa dokumentácia, vykonávajú sa výkonnostné prípravy, uvedené počas služobného času sa však nestíha, preto tieto činnosti sa vykonávajú aj počas neaktívnej časti služobnej pohotovosti. Po 24 hodinovej zmene má 2 dni voľna, ale nie je to väčšinou tak, pretože majú nariadené školenia, keď 90 % zo školení, kurzov sa vykonáva počas dní voľna. Má hodnotu podporu u hasičského záchranného zboru. Žalobu podal preto, lebo celá táto záležitosť sa dlhodobo nerieši. Upozorňoval na tieto nedostatky svojho nadriadeného, a to bezprostredne nariadeného, ktorý si však tiež podal takúto žalobu, pretože sa nepodarilo v tejto veci nič doriešiť. Počas 24-hodinovej zmeny nie je priestor na odpočinok, nakoľko majú povinnosť pri nahlásení poplachu vykonať výjazd do jednej minúty. Na pracovisku je preto stále oblečený v uniforme. V prípade dovolenky, keď on má nárok na 14 dní dovolenky, musí však prioritne čerpať pred dovolenkou náhradné voľno, ktoré im je poskytované za čas strávený na školeniach, takže k čerpaniu dovolenky sa vlastne ani nedostane. Pracovnú skupinu tvorí 6 príslušníkov, minimálne musia byť vždy štyria, takže v podstate len jeden zo skupiny si môže zobrať voľno. Túto prácu robí preto, lebo ho baví a myslí si, že je jeho poslaním pomáhať ľuďom. Takéto pracovné podmienky sa odrážajú v jeho osobnom, rodinnom živote. Je ženatý, má dve maloleté deti v nízkom veku. Ako rodina žijú sami, nemôže manželke pomáhať v domácnosti a pri výchove detí tak, ako by si predstavoval. Po ukončení zmeny musí noc dospať, má obrátený denný a nočný režim, lieči sa na vysoký krvný tlak, na manželke je starostlivosť o domácnosť a o výchovu detí v prevažnej miere, keďže trpí akútne nedostatkom voľného času. Má veľa koníčkov, konkrétne vinohrad, tiež je „domácom kutilom“, na tieto záľuby nemá čas, tiež nemá čas na práce okolo rodinného domu, ani čas na priateľov a zábavu.

22. Nakoľko žalovaný vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu na konanie o predmetnom nároku žalobcu, súd sa v prvom rade zaoberal touto námietkou žalovaného.

23. Podľa § 19 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

24. Podľa § 42 CSP, ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. Pokiaľ žalovaný namietal miestnu nepríslušnosť tunajšieho súdu na konanie, túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Potom v zmysle § 42 CSP na ňu neprihliadol. Žalobca si voči žalovanému v konaní uplatňuje nárok na náhradu škody, ktorú mu spôsobil žalovaný v dôsledku porušenia úijného práva prostredníctvom nedostatočnej transpozície smernice Európskej únie č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 do slovenského právneho poriadku. Nedostatočná transpozícia smernice má za následok nerešpektovanie úijného práva žalobcu Slovenskou republikou na maximálny priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas vrátane nadčasov, v dôsledku čoho vznikla žalobcovi škoda. Úijné právo spája s touto skutočnosťou nárok na jej náhradu, ktorý je možné uplatňovať pred súdom členského štátu Európskej únie. Zo skutočností uvádzaných v žalobe je zjavné, že za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda a to v súvislosti s výkonom povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti v posudzovanom období bola Krupina, ktorá je mestom nachádzajúcim sa v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde vznikli a prejavili sa následky škody žalobcu vo forme nemajetkovej ujmy. Preto s poukazom na § 19 písm. b/ CSP je tak miestna príslušnosť tunajšieho súdu na konanie daná. Súd sa tiež zaoberal aj otázkou jeho právomoci vo veci konať a rozhodnúť. Pri posúdení tejto otázky dospel k záveru, že jeho právomoc konať o predmetnom nároku je daná, nakoľko neexistuje žiaden iný orgán v kompetencii ktorého by bolo rozhodnúť o práve žalobcu na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva Európskej únie. Z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR č. 460/1992 Zb., vyplýva, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Žalobca v konaní podal žalobu o náhradu škody z titulu nemajetkovej ujmy voči štátu, niet žiadneho iného orgánu, ktorý by mal právomoc okrem súdu o tomto nároku žalobcu rozhodnúť. S poukazom na uvedené potom je zrejmé, že právomoc slovenského súdu na rozhodnutie o nároku žalobcu je v posudzovanej veci daná.

26. Žalovaný v obrane namietal, že nárok žalobcu nie je daný, pretože sa na neho ako príslušníka HaZZ Smernica č. 2003/88/ES (ďalej len „smernica“) nevzťahuje.

27. Podľa Článku 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“), bod.1. táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času. Bod 2. Táto smernica sa vzťahuje na:

a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a

b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

Bod 3. Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

28. Podľa Článku 2 Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci Bod 1. Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.). Bod 2. Táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany.

V takom prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto smernice.

29. Žalobca odôvodňuje svoj nárok na náhradu škody tým, že Slovenská republika neprevzala do vnútroštátnej úpravy článok 6 písm. b/ Smernice vo vzťahu k úprave pracovného času hasičov, ktorý predmet sporu sa nepochybne dotýka práva Únie. Vzťah úijného a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku, ktoré zásady sú povinné rešpektovať aj vnútroštátne súdy. V zhode s článkom 7 ods. 2, 5, článkom 144 Ústavy SR, ako aj článkom 3 CSP. V zmysle uvedeného je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Právo na náhradu škody spôsobenej porušením práva únie patrí medzi všeobecné zásady komunitárneho práva vyplývajúceho priamo z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie bez ohľadu na vnútroštátnu právnu úpravu a odráža základné vlastnosti komunitárneho práva – zásadu prednosti a priameho účinku, ako aj povinnosť vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio.

30. Žalovaný namietal, že Smernica č. 2003/88/ES sa nevzťahuje na služobný pomer žalobcu ako príslušníka HaZZ a to s poukazom na to, že príslušníci HaZZ sa podieľajú (aj) na plnení úloh civilnej ochrany. Smernica 2003/88/ES (odkazom na Smernicu 89/391/EHS) definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia a činnosti – verejné i súkromné. Ako vyplýva z bodu. 2 prvého pododseku článku 2, predmetná smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany. V prejednávanom spore sa na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru táto výnimka nevzťahuje. Je potrebné poukázať na cieľ súvisiacej Smernice 89/391/EHS, ktorý je zameraný na podporu zlepšenia bezpečnosti, ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Aj zo znenia čl. 2 ods.1 tejto smernice vyplýva, že rozsah pôsobnosti je nutné chápať širšie. Výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco. Čl. 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ust. tejto smernice. Táto výnimka zo široko vymedzeného rozsahu pôsobnosti Smernice 89/391/EHS sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napríklad v prípade katastrofy, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Aj keď služba žalobcu okrem plnenia úloh pri zdolávaní požiarov zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, najmä pri poskytovaní priameho výkonu záchranných činností, pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, a teda musí čeliť udalostiam, ktoré prirodzene nemožno predvídať, tak za obvyklých podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať, vrátane pracovného času jej personálu v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Táto služba sa teda nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku smernice - naopak sa na ňu použije táto smernica. Tento záver potvrdzuje aj skutočnosť, že hoci zákonodarca spoločenstva vychádzal zo zásady použiteľnosti Smernice 2003/88/ES na takéto činnosti, súčasne dal možnosť členským štátom odchyliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení Smernice (čl. 17), avšak podľa článku 17 ods. 3 písm. b/, (iii) Smernice 2003/89/ES sa uvádza, že v súlade s ods. 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3, 4, 5, 8 a 16, avšak odchýlku od čl. 2 alebo čl. 6 Smernica nepripúšťa. Zo záverov uznesenia Súdného dvora C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg vyplýva, že článok 2 smernice Rady 89/391/EHS, ako aj článok 1 ods.3 smernice Rady 2003/88/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby ako je verejná služba, o ktorú ide vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článok 6 bod 2 smernice v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vzťahujúci sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, ako je napríklad katastrofa. V tomto prípade sa predmetná smernica musí uplatňovať na činnosti hasičskej služby, aj keď tieto činnosti zásahové sily v teréne vykonávajú bez ohľadu na to, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním, ktoré bolo zverené príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ktoré môžu byť spojené s týmito činnosťami, sú vzhľadom na svoju povahu nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitému riziku, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie. Aj samotný ZoHaZZ v prílohe č. 4/ bod 6/ preberá Smernicu. Je tak potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.

31. Žalovaný v obrane ďalej namietal, že žalobcovi z uplatneného titulu nemohla vzniknúť škoda, pretože za vykonanú štátnu službu, ako aj služobnú pohotovosť bol odmenený v zmysle platných právnych predpisov. Tvrdil, že žalobcom uplatnený nárok predstavuje mzdový nárok, ktorý si musí žalobca uplatňovať voči svojmu zamestnávateľovi. Vzniesol námietku svojej pasívnej vecnej legitimácie v konaní, teda že nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

32. V otázkach neupravených normami komunitárneho práva, resp. judikatúrou SDEÚ v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom, sa subsidiárne použije vnútroštátne právo pri zachovaní princípu rovnocennosti a účinnosti. Zásada rovnocennosti znamená, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s úniijným prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez úniijného prvku s podobným predmetom, čo znamená, že dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť

si nárok, ktorý mu vyplýva z únijnej právnej normy za takých podmienok, za akých by si mohol nárok uplatniť založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez úijného prvku.

33. Pokiaľ pre takto vymedzenú oblasť zodpovednosti štátu neexistuje špecializovaná štátna právna úprava, je namieste využitie právnej úpravy obsahom a účelom najbližšej v zmysle zásad analógie iuris a analógie legis rešpektujúc princípy úijného práva. Vo všeobecnosti otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravuje zákon č. 514/2003 Z.z., ktorý v § 4 písm. e/ vymedzuje ako za škodu zodpovedný orgán konajúci v mene štátu ministerstvo, či iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho preberania smernice EÚ, alebo v dôsledku nedodržania lehoty určenej na prebratie, vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy. Sporová vec sa týka porušenia práva Únie pre absentujúcu resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, v znení neskorších predpisov, pretože do pracovného času hasiča sa nezarátava aj jeho pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti (§ 12 ods. 6 v spojení s § 193 zákona č. 315/2001 Z.z. vylúčil aplikáciu § 96 ods. 2 Zákonníka práce na služobné pomery hasičov). Absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, ktorý je v zmysle § 9 vylúčený z pôsobnosti zákona č. 514/2003 Z.z., nakoľko za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a/, d/ Ústavy SR a postup alebo výsledok postupu vlády SR pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b/ Ústavy SR. Niet preto žiadnych prekážok, aby pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o nároku na náhradu škody voči štátu bola Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor SR, ktorý orgán bol (okrem iných) tiež garantom právnej úpravy vykonanej zákonom č. 315/2001 Z.z.. Takáto objektívna zodpovednosť štátu tu existuje bez ohľadu na to, ktorý verejný orgán sa porušenia práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť (napr. C429/09 G. Fuß bod 46). Napokon v zmysle čl. 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, čl. 144 Ústavy SR a tiež čl. 3 CSP, ako súd už dôvodí, je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, je tiež viazaný judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Komunitárne právo je bez ďalšieho nadriadené právu členských štátov a nesmie byť medzi nimi rozpor. Prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Pri výkone súdnej moci treba prihliadať na interpretáciu prameňov práva Európskej únie tak, ako je podávaná súdnym dvorom. Vzťah Úniového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Judikatúra Súdneho dvora EÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sunt servanda, vyjadrená v článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy, alebo z činnosti spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry ESD vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu a ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc. V tejto súvislosti súd konštatuje, že právne akty Európskej Únie sú uvedené v článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Medzi tieto akty patria nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Smernice sú osobitosťou práva Európskej Únie, nakoľko sú záväzné pre členské štáty vzhľadom na dosiahnutý výsledok, pričom forma a metóda dosiahnutia daného výsledku sa ponecháva na členské štáty - smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom však je ponechaná voľba formy a prostriedkov. Vnútroštátni zákonodarcovia musia do vnútroštátneho práva prijať transponujúci právny akt (vnútroštátne vykonávacie opatrenie), ktorým sa vnútroštátne právne predpisy prispôbia cieľom stanoveným v smernici. Prijatím novej smernice vzniknú dotknutým členským štátom dve povinnosti (1.) implementovať smernicu včas, t. j. v lehote určenej priamo v smernici, resp. do 20 dní odo dňa jej zverejnenia v Úradnom vestníku a (2.) implementovať smernicu správne. Smernice v zásade nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt t.j. v prípadoch, keď smernica nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, ustanovenia smernice sú imperatívne a dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva jednotlivcom. Doktrína priamej účinnosti smerníc je teda

produktom Súdneho dvoru EÚ - vznikla z viacerých rozhodnutí Súdneho dvoru EÚ (napr. Rozhodnutia Súdneho dvoru vo veci Van Duyn; vo veci C 152/84 Marshall v. Southampton and South-West Hampshire Area Health Authority; vo veci C 8/81 Becker; vo veci C 148/78, F. G. v. H. I.) a bola vytvorená s cieľom vyriešiť situáciu, keď členský štát neimplementoval smernicu v určenej lehote resp. určeným spôsobom a zároveň sú splnené štyri podmienky na priznanie priamej účinnosti, a to (a) jasný, presný a dostatočne určitý záväzok obsiahnutý v smernici, (b) nepodmienený záväzok, (c) uplynutie lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho poriadku a (d) nejde o záväzok, ktorý priamo ukladá povinnosť jednotlivcovi (naopak, priznáva mu nejaké právo). Pri splnení týchto požiadaviek sa môžu jednotlivci odvolať na ustanovenia smernice pred orgánom verejnej moci. Súdny dvor EÚ judikoval, že znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Cieľ smerníc je záväzný pre všetky orgány, ktoré sú na základe rozhodnutia štátu zodpovedné za poskytovanie verejných služieb a ktoré majú na tento účel určité osobitné právomoci, ktoré sú nad rámec pravidiel medzi jednotlivcami. Podľa judikatúry Súdneho dvora (vec Francovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90) má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržia právne predpisy Únie. Súdny dvor znovu zopakoval, že aj keď komunitárne právo nemá výslovné ustanovenie o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva, tento princíp je vlastný komunitárnemu právu. K tomuto záveru dospel interpretáciou Zmluvy o založení ES, odvolávajúc sa na základné princípy komunitárneho právneho systému a všeobecné princípy spoločné pre právne systémy členských štátov. Navyše dodal, že zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, bez ohľadu na zavinenie. Priama použiteľnosť ustanovení komunitárneho práva nevyklučuje právo jednotlivca na odškodnenie v prípade ich porušenia. Práve naopak, právo jednotlivca na odškodnenie je nevyhnutnou súčasťou priameho účinku ustanovení komunitárneho práva, ktorých porušenie je príčinou spôsobenej škody. Súdny dvor tiež dal jednoznačnú odpoveď, že povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práva, t.j. aj v prípade, ak porušenie komunitárneho práva svojou činnosťou alebo nečinnosťou spôsobil vnútroštátny zákonodarcu. V tejto otázke sa Súdny dvor inšpiroval úpravou zodpovednosti štátu v medzinárodnoprávných vzťahoch. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu alebo nedostatočne transponovanú smernicu, takéto odvolanie (na ustanovenie smernice) je možné, ak: (I.) cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, (II.) obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice a (III.) existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane. Je ďalej potrebné uviesť, že Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES má priamy účinok, nakoľko priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie (ktoré sú mu pripísateľné) súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora môže náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj štát, t.z. že právo Únie nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. V danom prípade ide o objektívnu a absolútnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušením práva Únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť. Aj s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný - pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor (§ 11 písm. c/ zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii a činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy), ktorého príslušníkom je a bol žalobca aj v rozhodnej dobe, pričom MV SR je súčasne garantom právnej úpravy vymedzenej ZoHaZZ, súčasne predstavuje garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku. Podľa čl. 29 Smernice, táto je adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát Smernice č. 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice. V prípade, že štát túto povinnosť si nespĺní, je štát, teda žalovaný zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES, pokiaľ k nesprávnej aplikácii Smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia resp. neprebratia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Nakoľko Smernica 2003/88/ES je určená štátu, teda žalovanému, ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice 2003/88/ES (resp. neprebratia) do právneho poriadku Slovenskej republiky je pasívne vecne legitimovaný žalovaný

(štát). Preto námietka o nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v konaní, teda že nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti o ktorú v konaní ide, nie je dôvodná.

34. Žalovaný v konaní ďalej namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá Smernica nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky transformovaná správne. Žalovaný tvrdil, že úprava v ZoHaZZ neodporuje dotknutej Smernici.

35. Podľa Článku 2 Smernice, na účely tejto smernice platia tieto definície:

1. "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;
2. "čas odpočinku" je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

36. Podľa Článku 6 Smernice, členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:

- a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správными opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
- b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

37. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „ZoHaZZ“), služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa ods.2, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

38. Podľa § 86 ods. 1 ZoHaZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Podľa ods. 2, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

39. Podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Podľa ods. 2, na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času

- a) v mieste vykonávania štátnej služby,
- b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste,
- c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia.

Podľa ods. 4, pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby alebo na inom určenom mieste musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

40. Podľa § 93 ods. 1 ZoHaZZ, štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Podľa ods. 2, štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. Podľa ods. 3, v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

41. Podľa § 103 ods. 1 ZoHaZZ, príslušníkovi za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí služobný príjem, ktorý tvoria tieto zložky: a) tarifný plat, b) príplatok za riadenie, c) príplatok za zastupovanie, d) osobný príplatok, e) hodnostný príplatok, f) plat za štátnu službu nadčas, g) príplatok za zmenu, h) príplatok za štátnu službu v sťaženom a zdraví škodlivom prostredí a na miestach s ohrozením života a zdravia, i) odmena, j) doplatok k služobnému platu podľa § 209e. Podľa ods. 2, služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v odseku 1 písm. a) až e) a g). Podľa ods.5, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

42. Podľa § 116 ods. 1 ZoHaZZ, ak príslušník vykonáva štátnu službu nadčas, patrí mu za každú hodinu takejto služby príslušná časť služobného platu priznaného v čase štátnej služby nadčas zvýšená o 30%, a ak ide o deň nepretržitého odpočinku v týždni, zvýšená o 60%. Podľa ods.2, príplatok za vykonávanie štátnej služby nadčas podľa odseku 1 nepatrí, ak sa príslušník s nadriadeným dohodli na poskytnutí náhradného voľna. Náhradné voľno je nadriadený povinný poskytnúť najneskôr do 60 dní od skončenia tejto služby.

43. Podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Podľa ods. 2 písm. a/, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Podľa ods.3, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

44. Podľa § 130 ZoHaZZ, príslušnou časťou služobného platu na účely tohto zákona pri 40-hodinovom týždennom služobnom čase je 1/175 služobného platu. Pri inom týždennom služobnom čase sa príslušná časť služobného platu úmerne upraví.

45. Podľa § 135e ods. 1 ZoHaZZ, výkonom štátnej služby sa rozumie výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty. Podľa ods.2, výkonom štátnej služby je aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad na podnet odborovej organizácie alebo záujmového združenia príslušníkov, prípadne aj činnosť vykonávaná pre služobný úrad z vlastnej iniciatívy, ak na ňu príslušník nepotrebuje osobitné oprávnenie alebo ak ju nevykonáva proti výslovnému zákazu nadriadeného. Podľa ods. 3, v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby sú úkony potrebné na výkon štátnej služby a úkony počas štátnej služby obvyklé alebo potrebné pred začiatkom štátnej služby alebo po jej skončení. Nepatrí sem stravovanie, ošetrovanie, prípadne vyšetrenie v zdravotníckom zariadení s výnimkou lekárskeho vyšetrenia konaného na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného alebo ošetrovanie pri prvej pomoci a cesta na ne a späť.

46. Podľa § 12 ods. 6 ZoHaZZ, na právne vzťahy príslušníkov pri vykonávaní štátnej služby sa vzťahuje Zákonník práce, len ak to výslovne ustanovuje tento zákon.

47. Podľa § 193 ZoHaZZ, na služobný pomer príslušníkov sa použijú primerane ustanovenia § 39, § 64 ods. 1 písm. a) a c), § 85 a 86, § 88 až 90, § 95, § 98 a 99, § 105, § 109 až 117, § 129 až 132, § 136 až 138, § 141 ods. 2 až 5, § 142 a 143, § 145 až 151, § 152 ods. 1, 2, ods. 4 tretej vety, ods. 5 a 7, § 152a, § 152b, § 157 ods. 1 a 2, § 166 ods. 3, § 177 a 178, § 222, § 230, § 231 ods. 4 a 232 až 240 Zákonníka práce.

48. Podľa § 85 ods. 9 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce (ďalej len ako „Zákonník práce“), priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín.

49. Podľa § 96 ods. 2 Zákonníka práce, čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.

50. Podľa čl. 36 ods.1 písm. c), d) a e) zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR (ďalej len ako „Ústava SR“), zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c), najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d), primeraný odpočinok po práci (písm. e).

51. Žalovaný tvrdil, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítavať do odpracovaného služobného času. K článku 2 ods. 1 Smernice žalovaný uviedol, že podľa ustálenej judikatúry súdneho dvora je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas aj v služobnej pohotovosti, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol poskytnúť primerané služby. Pracovný čas v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa (rozsudok vo veci C-303/98). V jednej časti svojho písomného vyjadrenia žalovaný uvádza: Okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona. Ustanovenia § 86 a 92 ods. 1 nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, avšak vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou a nariadenou služobnou pohotovosťou. Pri nariadenej služobnej pohotovosti ide o služobnú pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napr. aj vo výške peňažnej náhrady za čas takejto služobnej pohotovosti. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. V ďalšej časti písomného vyjadrenia žalovaný tvrdí: že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa, alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, t. j. nežiada sa od neho v danom čase výkon práce. V zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, alebo vymedzený priestor na odpočinok, čiže zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t. j. žalobcu. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nielen za vykonávanú prácu, ale aj za neaktívnu časť práce. Tým zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby bude žalobca k dispozícii. Pokiaľ súd napriek doteraz uvedeným skutočnostiam dospeje k záveru, že služobná pohotovosť je pracovným časom a má sa zarátavať do pracovného fondu, samé o sebe to nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Na základe právnej úpravy ZoHaZZ sú definované pojmy „služobný čas“ (§ 85), „nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas“ (§ 86), „štátna služba nadčas“ (§ 91), „služobná pohotovosť v štátnej službe“ (§ 92) a „výkon štátnej služby“ (§ 135e). Na prvý pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava ZoHaZZ má byť v súlade s právom Únie, nakoľko podľa prílohy č. 4. bod 6. ZoHaZZ do jeho znenia bola Smernica 2003/88/ES prebratá. Aj podľa § 193 ZoHaZZ sa na služobný pomer príslušníkov použijú primerane o.i. aj ustanovenia § 85 Zákonníka práce (podľa § 85 ods. 9 Zákonníka práce priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín). Zákonník práce však explicitne v ust. § 96 ods. 2 uvádza, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Ust. § 96 ZP však na pomery ZoHaZZ nie je použiteľný. Oproti tomu, z vyššie citovaných ustanovení HaZZ nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná na súčasť ich služobného času Z výpovede žalobcu ako aj zo stanoviska žalovaného jednoznačne vyplýva, že čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava. A práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie. ZoHaZZ totiž v zmysle jeho § 12 ods. 6 umožňuje aplikovať Zákonník práce na právne vzťahy príslušníkov zboru pri vykonávaní štátnej služby, len ak to výslovne ustanovuje tento zákon (ZoHaZZ), pričom v § 193 ZoHaZZ (ktorý uvádza, ktoré ustanovenia Zákonníka práce sa na právne vzťahy hasičov vzťahujú) nie je odkaz na spomínané ust. § 96 ods. 2 Zákonníka práce. Žalovaný pritom argumentuje, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítavať do odpracovaného služobného času. Poukázal pri tom aj na rozhodnutie Súdného dvora, súd však uvádza, že žalovaným citované rozhodnutie sa týkalo tzv. domácej pohotovosti, o ktorú sa v tu prejednávanej veci nejedná. ZoHaZZ definuje služobný čas ako čas, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Zákon zároveň obsahuje legálnu definíciu pojmu výkon štátnej služby ako výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty. Zároveň definuje úkony v priamej súvislosti s výkonom štátnej služby ako úkony potrebné na výkon štátnej služby a úkony počas štátnej služby obvyklé alebo potrebné pred začiatkom štátnej služby alebo po jej skončení (následne sú negatívne definované úkony, ktoré tam nepatria). Služobnú pohotovosť zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak z ust. § 86 ZoHaZZ pri nerovnomernom

rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcou určenou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Uvedené rozlíšenie je celkom zjavné z ohodnotenia výkonu štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti (§ 103 ods. 1 ZoHaZZ), keď za výkon služobnej pohotovosti patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady za služobnú pohotovosť v štátnej službe, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Rovnako z ust. § 122 ods. 3 ZoHaZZ vyplýva rozlíšenie, ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu štátnej služby (tzv. výjazd), až takéto vykonávanie je štátnou službou (štátnou službou nadčas). Podľa čl. 2 ods. 1 a ods. 2 Smernice 2003/88/ES, pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti. Čas odpočinku je potom akýkoľvek pracovný čas, ktorý nie je pracovným časom. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem pracovný čas uvedený v Smernici je autonómny pojem práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Čl. 2 ods.1 Smernice vymedzuje pracovný čas ako „ akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti “. Súdny dvor zdôraznil vo svojej judikatúre, že rozlišovanie je binárne, buď je určitý čas pracovným časom, alebo pracovným časom nie je. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice, vrátane pojmov – pracovný čas a čas odpočinku. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti, alebo prijali inú definíciu pojmu pracovný čas, ako je definícia uvedená v Smernici. Uvedené potvrdzuje účel Smernice, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. V zmysle rozsudku Súdneho dvora z 03.10.2000 vo veci Simap (C-303/98) a podobne z rozsudku Súdneho dvora z 09.09.2003, H. (C-151/02) vyplýva jednoznačne, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle smernice. Súdny dvor prezentoval názor, že otázka, ktorá súvisí s pojmom pracovný čas v zmysle Smernice 2003/88/ES, neopnecháva priestor na akékoľvek rozumné pochybnosti a prijal uznesenie vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg, v ktorom rozhodol, že činnosti vykonávané zásahovými službami verejnej hasičskej služby (okrem výnimočných okolností ako v prípade katastrofy) patria do rozsahu pôsobnosti Smernice, takže čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu 48 hodinovej hranice stanovenej pre maximálny týždenný pracovný čas vrátane zásahových služieb. Čl. 6 písm. b/ smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas v súvislosti, s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť pokiaľ ide o také činnosti ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Súdny dvor pritom viackrát rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b/ smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku, alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Na základe vyššie uvedeného je potom potrebné vyvodiť záver, že vnútroštátna právna úprava (ZoHaZZ) umožňuje zamestnávateľovi nezapočítavať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi - príslušníkovi HaZZ služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice. Je potrebné zdôrazniť, že povinnosť členských štátov vyplývajúca zo Smernice 2003/88/ES, ktorou je dosiahnuť výsledok stanovený Smernicou 2003/88/ES, ako aj povinnosť prijať všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na zabezpečenie splnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje na všetky orgány členských štátov. Slovenská republika ako členský štát Európskej únie v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov - konkrétne v danom prípade príslušníkov HaZZ - neprijala doposiaľ opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby bol služobný čas príslušníkov HaZZ definovaný v súlade s pojmom pracovný čas podľa čl. 2 Smernice 2003/88/ES a nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času stanovená v čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES. Argumentácia žalovaného v tom smere, že počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti nemusí byť žalobca bdely a aktívny a že má k dispozícii miesto na oddych (odpočinok), a teda že žalobca v prípade, ak nie je nariadený služobným zásah, môže odpočívať, alebo sa venovať inej činnosti je v tejto súvislosti bez právneho významu – podľa judikatúry Súdneho dvora sa za súčasť pracovného času považuje všetok čas, ktorý žalobca trávi v mieste výkonu práce a je k dispozícii svojmu zamestnávateľovi - v danom prípade žalobca počas pohotovosti musí byť v budove hasičskej stanice a túto nemôže

opustiť a musí byť usstrojený a pripravený do 1 minúty od ohlásenia vykonať výjazd. Týmto zamestnanec plní pokyny zamestnávateľa. Skutočnosť, že zamestnávateľom počas tejto doby nie sú určené žiadne iné činnosti nemôže byť na ťarchu zamestnanca. V súvislosti s týmito závermi sa žiada dodať, že proti žalovanému sú dlhšiu dobu vedené obdobné spory, v rámci ktorých žalovaný používa obdobnú obranu a žalovaný nepredložil žiadne právoplatné rozhodnutie, v ktorom by bolo súdmi SR konštatované správne prevzatie Smernice do právneho poriadku SR v dotknutom zákone o HaZZ.

52. Súd sa ďalej zaoberal otázkou, či je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Súdny dvor opakovane judikoval, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené 3 podmienky: 1./ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2./ existencia škody a 3./ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Je úlohou vnútroštátneho sudcu, ktorý rozhoduje o odškodnení, aby posúdil, či sú tieto podmienky splnené.

53. Podľa čl. 36 ods.1 písm. c), d) a e) zákona č. 460/1992 Zb. Ústav SR (ďalej len ako „Ústava SR“), zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä

- ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c),
- najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d),
- primeraný odpočinok po práci (písm. e).

54. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Obč. Z.“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

55. Podľa § 13 ods. 1 Obč. Z., fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa ods. 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa ods. 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

56. Podľa § 853 ods. 1 Obč. Z., občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

57. Pokiaľ ide o prvú podmienku, súd konštatuje, že v prejednávanej veci je splnená, nakoľko čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, táto hranica zahŕňa aj nadčasy, ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchyliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej. Súčasne podľa judikatúry Súdneho dvora ide o dostatočne závažné porušenie práva únie - v každom prípade je porušenie práva Únie dostatočne závažné, pokiaľ je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti (uvádzaná vyššie).

58. Čo sa týka druhej podmienky (existencia škody) a tretej podmienky (príčinná súvislosť), táto úzko súvisí s posúdením nároku, ktorý si žalobca z titulu porušenia unijného práva uplatnil. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátna spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, pričom však tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva, a rovnako tieto kritériá nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť dosiahnutia odškodnenia, prípadne ho neprimerane sťažia. V neposlednom rade náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je potom na vnútroštátnom práve členských štátov, aby

pri dodržaní zásady rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a aby definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva. V posudzovanej veci dospel súd k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (pozn. súdu - § 853 Obč. Z.) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa Článku 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zákon (v danom prípade ZoHaZZ) im má zabezpečiť i.a. ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (obdobne v zmysle čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má pritom právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelne platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES, ako aj Smernica 89/391/EHS vychádzali z faktu, že ešte je stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného času. Na základe dokladov predložených žalobcom vyplynulo, že pri určovaní ev. nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (marec 2020 – február 2023). Súd vzhľadom na uvedené potom konštatuje, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na vedenie súkromného rodinného života. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že SR neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia smernice do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevyklučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky 3 podmienky, štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve v Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). V danej veci je tiež podstatnou tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne - niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť si po vykonanej práci si aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine a iným aktivitám. V dôsledku aktuálnej právnej úpravy, pokiaľ čas služobnej pohotovosti nie je súčasťou služobného času, sa na strane žalobcu počas celého trvania služobného pomeru (obdobie 7 rokov) skracuje čas odpočinku. Tým mal súd preukázanú existenciu škody na strane žalobcu, ktorá je nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva.

59. Na základe skutočností vyššie uvedených dospel súd k záveru, že základ nároku žalobcu je tak daný. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

60. Článok 6 písm. b/ Smernice predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b/ Smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku, alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C397/01 Pfeiffer bod 99, C429/09 Fuß bod 35, 52). SDEÚ tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (bod 95C-397/01 Pfeiffer), a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C-437/05 Vorel, bod 27). Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor túto otázku riešil v rozhodnutí C-429/09 Fuß keď potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou. Nie je tak podstatné, akým spôsobom žalobca vykonáva služobnú pohotovosť, či je alebo nie je povinný byť bdely a aktívny počas trvania služobnej pohotovosti, pokiaľ musí byť po stanovený čas k dispozícii zamestnávateľovi. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b/ Smernice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je vyplácaná odmena.

61. Žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu. Tvrdil, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je za mesiac marec 2020 premlčaný.

62. Podľa § 100 ods. 1 Obč. Z., právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Podľa ods. 2, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

63. Podľa § 101 Obč. Z., pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

64. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka. Počiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27.11.2012). K nemajetkovej ujme žalobcu, ktorú si uplatňuje žalobou, dochádzalo osobitne v jednotlivých mesiacoch a v priamej príčinnej súvislosti s porušením smernice potom boli porušené osobnostné práva žalobcu, pričom následne - v nasledujúcich mesiacoch (ku dňu splatnosti mzdy, t.j. vždy 10. deň nasledujúceho mesiaca) táto ujma nebola zo strany žalovaného kompenzovaná v služobnom plate žalobcu navyše o požadovaných 35 %, resp. 20 %. Žalobca si predmetné nároky uplatnil počnúc splatnosťou mzdy za marec roku 2020, ktorá bola splatná dňa 10.04.2020 (že mzda resp. služobný plat žalobcu bol splatný za príslušný mesiac vždy do 10-teho dňa resp. v 10. deň nasledujúceho mesiaca za predchádzajúci mesiac, táto skutočnosť v konaní medzi stranami nebola sporná). Žaloba žalobcu na súde v tomto spore bola podaná dňa 08.04.2023 (viď elektronická doručka na č.l. 114 spisu), ktorá skutočnosť znamená, že nároky žalobcu nie sú premlčané, nie je premlčaný ani žalovaným napadnutý nárok žalobcu za obdobie marec 2020, nakoľko

služobný plat žalobcu bol za marec 2020 splatný dňa 10.04.2020, a nakoľko žaloba na súde bola podaná dňa 08.04.2023, žalobca aj nárok za mesiac marec 2020 uplatnil na súde včas, v trojročnej premlčacej dobe, ktorá by žalobcovi márne v tomto prípade uplynula dňa 10.04.2023. Námietka premlčania vznesená žalovaným tak nebola podaná dôvodne.

65. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca mal povinnosť upozorniť nadriadeného na porušovanie jeho práv a na to, že mu vzniká ujma a že mal povinnosť žiadať, aby mu zo strany žalovaného nebola určovaná pohotovosť z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza a teda, že žalobca neprejavil primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu, alebo obmedziť jej rozsah a že včas nevyužil všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu, súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora, najmä na už spomínaný rozsudok vo veci J. E., v zmysle záverov ktorého by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keď by im to spôsobilo nadmerné ťažkosti, alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať. Vzhľadom na slabšie postavenie zamestnanca by mohol byť pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka. Aj keď Súdny dvor rešpektuje zásadu spoločnú právnym systémom členských štátov, že poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, musí tiež vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila výšku škody (rozsudky C-104/89 a C-37/90 Mulder, C46/93 a 48/93 Brasserie du Pêcheur Factortame) súčasne berie na zreteľ, že výkon práv na náhradu škody priznaných jednotlivcom ustanoveniami práva Únie by bol znemožnený alebo sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody museli byť čo i len čiastočne zamietnuté z dôvodu, že nevyužili všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keby to spôsobilo nadmerné ťažkosti, alebo by to nebolo od nich možné rozumne vyžadovať (rozsudok C-445/06 Danske Slagterier). SDEÚ vo veci C-429/09 Fuß prihliadnuc na to, že čl. 6 písm. b/ Smernice je pravidlom sociálneho práva s osobitným významom, od ktorého sa nemôže odchyliť žiaden zamestnávateľ vo vzťahu k pracovníkovi ako je vo veci Fuß (hasič), zohľadňujúc tiež, že pracovník je slabšou stranou v rámci pracovnoprávneho vzťahu dospel k záveru, že nemožno považovať za primerané žiadať od takéhoto pracovníka, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady škody najprv podával žiadosť zamestnávateľovi, ktorá požiadavka by bola v rozpore so zásadou efektivity. Z uvedených dôvodov nemožno preto v (ne)konaní žalobcu nachádzať žiadny podiel zodpovednosti na vzniku ujmy spôsobenej mu žalovaným pri implementácii noriem práva Únie. Nachádzanie akejkoľvek možnosti zavinenia na strane zamestnanca, ktorý pred uplatnením nároku na súde nepožiadaval zamestnávateľa o „dodržiavanie noriem komunitárneho práva“, by bolo len prenášaním zodpovednosti členských štátov za dodržiavanie práva Únie na jednotlivcov, a umožňovalo by v prípade nesplnenia tejto podmienky vyňať ich nároky z uplatňovania v konaní pred súdom, čo odporuje zásadám úniijného práva. Z rovnakých dôvodov je potom bez právneho významu argumentácia žalovaného v tom smere, ak poukazuje na ustanovenia kolektívnych zmlúv, či pokynov Prezidenta HaZZ. Napokon z výpovede žalobcu vyplýva, že svojho bezprostredne nadriadeného, čo bol služobný postup, na problém nedodržiavania maximálneho pracovného času upozorňoval, avšak bezvýsledne, keď samotný jeho nadriadený podal obdobnú žalobu. Potom nemožno súdom prijať obranu žalovaného, že žalobca nevynaložil snahu o odstránenie resp. predvídanie škodlivých následkov.

66. Napokon sa súd v konaní zaoberal aj poslednou námietkou žalovaného, že výška uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy je neprimeraná.

67. Pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácie normy Európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Slovenská právna úprava odlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Obč. Z.) a právom na náhradu škody (§ 415 a nasl. Obč. Z.), nakoľko je medzi nimi pojmová i obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Právo na náhradu škody patrí tak fyzickej, ako aj právnickej osobe a nemá povahu absolútnu, ale len povahu relatívnu a majetkovú. Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno zistiť presne skutočnú ujmu, ktorú však v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. apríla 2011, sp. zn. 4Cdo 168/2009).

68. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka súdom predpokladá splnenie určitých zákonom kvalifikovaných podmienok (tieto sú uvedené v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Týmto kumulatívne stanovenými podmienkami sú, že a/ morálne zadosťučinenie sa javí v konkrétnom prípade nepostačujúce (musí byť splnená v každom prípade), b/ neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere (pravidelná podmienka). Zo znenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka („najmä preto“) treba ale vyvodiť, že súdu nebráni nič v tom, aby (in concreto) prihliadol pri svojej úvahe o priznaní zadosťučinenia v peniazoch prípadne i k iným aspektom konkrétneho prípadu. To platí ale len za predpokladu, že tieto aspekty budú svojim významom a váhou zrovnateľné s uvedenými podmienkami zákonom výslovne stanovenými.

69. V zmysle nálezu Ústavného súdu III. Ús 288/2017 z 05.12.2017, pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi „závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Ústavný súd skonštatoval, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, na druhej strane však táto úvaha neznamena priestor na svojvôľu, či arbitrárnosť. Príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť navrhovateľ, ktorý nesie dôkazné bremeno. Príslušné závery súdu musia byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch.

70. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2008, sp.zn. 5 Cdo 126/2007 súd pri úvahách o tom, či je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliada aj na iné kritéria, ako sú kritéria uvedené v § 13 ods. 2 Obč. Z. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu – ten však musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určiť konkrétne pravidlá hodnotenia je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho - ktorého konkrétneho prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ochrany ktorého sa fyzická osoba domáha.

71. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Nevyhnutné je zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochrane osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. Nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá a je možné za ňu poskytnúť len satisfakciu (Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 2. októbra 2013, sp. zn. 9 Co 330/2012).

72. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí žalobcovi iba za zákonom ustanovených podmienok (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a iba v zákonom ustanovenej výške (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Pri rozhodovaní o tom, či bude priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch a v akej výške, je potrebné aplikovať § 13 ods. 2 a § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka v ich vzájomnej súvislosti. Posudzuje sa intenzita, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a v spoločnosti. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Najvyšší súd SR vo svojej rozhodovacej praxi poukazuje, že závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje aj so zreteľom na ohlas zásahu, ako aj na dĺžku trvania ujmy (R 29/2001), ktoré musia byť preukázané.

73. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti od individuálnych okolností daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba podľa judikatúry súdov považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne v spoločenskom postavení a podobne) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

74. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zo zákona na voľnej úvahe súdu, súd však musí vždy vychádzať zo zisteného skutkového stavu a svoje rozhodnutie založiť na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch (NSSR 4Cdo 15/2003).

75. V zásade nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá a je možné za ňu poskytnúť len satisfakciu (rozsudok Krajského súdu v Nitre Sp.zn. 9Co/330/2012 zo dňa 02.10.2013). Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života fyzickej osoby, preto nemôže na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie a na druhej strane nemôže mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný (rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25.09.2013, Sp.zn. 25Co/18/2013).

76. Ako súd už dôvodí, vznik zodpovednosti členského štátu za porušenie komunitárneho práva sa posudzuje podľa pravidiel, ktoré ustanovil Súdny dvor. Spôsob a rozsah odškodnenia však už závisia od konkrétnej vnútroštátnej právnej úpravy daného členského štátu. Vnútroštátna úprava však musí rešpektovať požiadavku, že kritéria na určenie rozsahu odškodnenia nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť odškodnenia alebo dosiahnutie odškodnenia neprimerane sťažia. Rovnako poskytnutá náhrada škody musí byť adekvátna spôsobnej škode.

77. V danom prípade, pokiaľ si teda žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 13 v spojení s § 11 Občianskeho zákonníka, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správnu, zohľadniac pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúry. Žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dôkazmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. V konaní zdôrazňoval, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenu za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hodín týždenne. Za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti (t.j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období (marec 2020 až február 2023), pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (dochádzkový systém), konkrétne z rozsahu 1.889,70 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Nakoľko žalovaný nerozporoval dôkazy predložené žalobcom, ani výpočet času služobnej pohotovosti, tieto skutočnosti tvrdené žalobcom a preukazované listinnými dôkazmi, ktoré mu poskytol samotný žalovaný, súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia rozsahu určených hodín služobnej pohotovosti žalobcovi (§ 151 ods. 1 CSP). K námietke žalovaného o nezohľadnení doby PN a doby dovolenky súd je názoru, že pri výpočte maximálneho týždenného pracovného času sa uvedené nezahŕňa (čl. 16 Smernice „Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne“). Takto stanovené hodiny žalobca navrhol odškodniť odmenou, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 ZoHaZZ. Nakoľko za uvedený čas mu bola priznaná odmena nižšia ako pri určenej služobnej pohotovosti podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ, vyčíslil rozdiel takejto odmeny, ktorú si uplatnil v celkovej výške 5.410,14 Eur. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15 % alebo 30 % peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 ZoHaZZ (vo výške 50 % z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % mínus 15 %) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín

v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % mínus 30 %).

78. Obdobie marec 2020 – december 2020:

(i) fond pracovného času predstavuje 1.753 hodín;

(ii) služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 500,27 hodín;

(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ v danom období predstavuje 500,27 hodín. Na uvedené časové obdobie pripadá v priemere 43,71 pracovných týždňov, čo potom znamená, že za uvedený časový úsek roku 2020 dosiahol priemerný týždenný pracovný čas žalobcu 51,55 hodín. V období marec 2020 až december 2020 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, odpracoval žalobca 493,27 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 7 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období odpracoval v rozsahu 0 hodín.

Počet hodín

Rozdiel

odpracovanej

35%

Rozdiel

Nemajetková

Nemajetková

Nemajetková

určenej

Určená

(medzi

20% (medzi

ujma za

ujma za

ujma za

služobnej

pohotovosť

Hodinová

odmenou

odmenou

mesiac za

mesiac za

mesiac spolu

za

pohotovosti
spolu (15%
sadzba
za
nariadenú
15%-nú
30%-nú
(15%-ná a

za mesiac
a 30%)

nariadenú
a určenú
určenú
určenú
30%-ná

(§ 92 ods. I

a určenú
Pohotovosť)
pohotovosť
pohotovosť
Pohotovosť)

ZoHaZZ)

Pohotovosť)

15%
30 %
[hodín]
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)

2020

3/2020
52,52

52,52
7,3457
2,5710
1,4691
135,0287
0,0000
135,0287
4/2020
49,00

49,00
7,3457
2,5710
1,4691
125,9788
0,0000
125,9788
5/2020
35,00

35,00
7,3457
2,5710
1,4691
89,9848
0,0000
89,9848
6/2020
63,00

63,00
7,3457
2,5710
1,4691
161,9727
0,0000
161,9727
7/2020
35,00

35,00
7,3457
2,5710
1,4691
89,9848
0,0000
89,9848
8/2020
49,00

49,00
7,3457
2,5710

1,4691
125,9788
0,0000
125,9788
9/2020
49,00

49,00
7,3457
2,5710
1,4691
125,9788
0,0000
125,9788
10/2020
63,00

63,00
7,3457
2,5710
1,4691
161,9727
0,0000
161,9727
11/2020
35,00
7,00
42,00
7,3457
2,5710
1,4691
89,9848
10,2840
100,2688
12/2020
62,75

62,75
7,3457
2,5710
1,4691
161,3299
0,0000
161,3299
Spolu
493,27
7,00
500,27
Náhrada za ujmu
1268,19 €
10,28 €
1278,48 €

Nemajetková ujma za rok 2020 (marec 2020 – december 2020 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 1.278,48 Eur.

79. Obdobie január 2021 - december 2021:
(i) fond pracovného času predstavuje 2.007,60 hodín;

(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 653,14 hodín;
(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 36 hodín.
Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ bola v rozsahu 689,14 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2021 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo potom znamená, že za uvedený časový úsek roku 2021 u žalobcu dosiahol priemerný týždenný pracovný čas 51,72 hodín. V období január 2021 až december 2021 žalobca podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 646,14 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 7 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v tomto období odpracoval žalobca v rozsahu 36 hodín.

Počet hodín

Rozdiel
Rozdiel

odpracovanej
Určená

35%
20%
Nemajetková
Nemajetková
Nemajetková

určenej
pohotovosť

(medzi
(medzi
ujma za
ujma za
ujma za

služobnej
spolu
Hodinová
odmenou
odmenou
mesiac za
mesiac za
mesiac spolu

pohotovosti

sadzba
za
za
15%-nú
30%-nú
(15%-ná a

za mesiac
(15% a

nariadenú
nariadenú
určenú
určenú
30%-ná

(§ 92 ods. 1
30%)'

a určenú
a určenú
pohotovosť
pohotovosť
pohotovosť")

ZoHaZZ)

Pohotovosť')
pohotovosť")

15%
30 %
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)

2021

1/2021
56,00

56,00
7,8515

2,7480
1,5703
153,8894
0,0000
153,8894
2/2021
49,00

49,00
7,8515
2,7480
1,5703
134,6532
0,0000
134,6532
3/2021
63,00

63,00
7,8515
2,7480
1,5703
173,1256
0,0000
173,1256
4/2021
69,03

69,03
8,3273
2,9146
1,6655
201,1917
0,0000
201,1917
5/2021
56,00

56,00
8,3273
2,9146
1,6655
163,2151
0,0000
163,2151
6/2021
55,05

55,05
8,3273
2,9146
1,6655
160,4463
0,0000
160,4463
7/2021
42,00

42,00
8,3273
2,9146
1,6655
122,4113
0,0000
122,4113
8/2021
63,00

63,00
8,3273
2,9146
1,6655
183,6170
0,0000
183,6170
9/2021
61,23
7,00
68,23
8,3273
2,9146
1,6655
178,4582
11,6582
190,1164
10/2021
49,00

49,00
8,7364
3,0577
1,7473
149,8293
0,0000
149,8293
11/2021
47,83

47,83
8,3273
2,9146
1,6655
139,4032
0,0000
139,4032
12/2021
35,00

35,00
8,3273
2,9146
1,6655
102,0094
0,0000
102,0094
Spolu

646,14
7,00
653,14
Náhrada za ujmu
1862,25 €
11,66 €
1873,91 €

Nemajetková ujma za rok 2021 (január 2021 – december 2021 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 1.873,91 Eur.

80. Obdobie január 2022 - december 2022:

(i) fond pracovného času predstavuje 1.968 hodín;

(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 664,29 hodín;

(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 17,50 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ predstavuje spolu 681,79 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2022 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, čo potom znamená, že za uvedený časový úsek roku 2022 žalobca dosiahol priemerný týždenný pracovný čas 50,82 hodín. V období január 2022 až december 2022 vrátane žalobca podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 648,29 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 16 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, žalobca v tomto období odpracoval v rozsahu 17,50 hodín.

Počet hodín

Rozdiel

Rozdiel

odpracovanej

Určená

35%

20%

Nemajetková

Nemajetková

Nemajetková

určenej
pohotovost'

(medzi
(medzi
ujma za
ujma za
ujma za

služobnej
spolu
Hodinová
odmenou
odmenou
mesiac za
mesiac za
mesiac spolu

pohotovosti

sadzba
za
za
15%-nú
30%-nú
(15%-ná a

za mesiac
(15% a

nariadenú
nariadenú
určenú
určenú
30%-ná

(§ 92 ods. 1
30%)

a určenú
a určenú
pohotovost'
pohotovost'
pohotovost'")

ZoHaZZ)

pohotovost'")
pohotovost'")

15% | 30%
(hodín)
(€)
(€)

(€)
(€)
(€)
(€)

2022

1/2022
63,43

63,43
8,6091
3,0132
1,7218
191,1263
0,0000
191,1263
2/2022
56,00

56,00
8,6091
3,0132
1,7218
168,7384
0,0000
168,7384
3/2022
32,00

32,00
8,6091
3,0132
1,7218
96,4219
0,0000
96,4219
4/2022
53,02

53,02
8,6485
3,0270
1,7297
160,4902
0,0000
160,4902
5/2022
47,20
8,00
55,20

8,6485
3,0270
1,7297
142,8732
13,8376
156,7108
6/2022
62,32

62,32
8,6485
3,0270
1,7297
188,6411
0,0000
188,6411
7/2022
54,77

54,77
8,9152
3,1203
1,7830
170,8999
0,0000
170,8999
8/2022
24,00

24,00
8,9152
3,1203
1,7830
74,8877
0,0000
74,8877
9/2022
55,55
8,00
63,55
8,9152
3,1203
1,7830
173,3338
14,2643
187,5981
10/2022
72,00

72,00
8,9152
3,1203
1,7830
224,6630
0,0000
224,6630
11/2022
80,00

80,00
8,9152
3,1203
1,7830
249,6256
0,0000
249,6256
12/2022
48,00

48,00
8,9152
3,1203
1,7830
149,7754
0,0000
149,7754
Spolu
648,29
16,00
664,29
Náhrada za ujmu
1991,48 €
28,10 €
2019,58 €

Nemajetková ujma za rok 2022 (január 2022 – december 2022 vrátane) v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 2.019,58 Eur.

81. Obdobie január 2023 - marec 2023 vrátane:

(i) fond pracovného času predstavuje 329 hodín;

(ii) určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 72 hodín;

(iii) nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín.

Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ bola v rozsahu 72 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2023 pripadá v priemere 8,43 pracovných týždňov, čo potom znamená, že za uvedený časový úsek roku 2023 dosiahol žalobca priemerný týždenný pracovný čas 47,56 hodín. V období január 2023 až február 2023 žalobca podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 72 hodín 15 %-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 0 hodín 30 %-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30 % z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, žalobca v tomto období odpracoval v rozsahu 0 hodín.

Počet hodín

Rozdiel
Rozdiel

odpracovanej
Určená

35%
20%
Nemajetková
Nemajetková
Nemajetková

určenej
pohotovosť

(medzi
(medzi
ujma za
ujma za
ujma za

služobnej
spolu
Hodinová
odmenou
odmenou
mesiac za
mesiac za
mesiac spolu

pohotovosti

sadzba
za
za
15%-nú
30%-nú
(15%-ná a

za mesiac
(15% a

nariadenú
nariadenú
určenú
určenú
30%-ná

(§ 92 ods. 1
30%)

a určenú
a určenú
pohotovosť
pohotovosť
Pohotovosť)

ZoHaZZ)

Pohotovosť)
Pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)

2023

2/2023
8

8,00
9,4515
3,3080
1,8903
26,4642
0,0000
26,4642
1/2023
64,00

64,00
9,4515
3,3080
1,8903
211,7136
0,0000
211,7136
Spolu
72,00 10,00
0,00
72,00
Náhrada za ujmu
238,18 €
0,00 €
238,18 €

Nemajetková ujma za obdobie január 2023 až február 2023 vrátane v zmysle vyššie uvedeného predstavuje spolu sumu 238,18 Eur.

Celková výška náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za žalované obdobie marec 2020 až február 2023 (od 01.03.2020 do 28.02.2023) pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1.889,70 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 5.410,14 Eur, ktorej zaplata sa žalobca žalobou domáhal (nežiadal prihliadnuť na odpracované hodiny nariadenej služobnej pohotovosti).

82. Na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení skutkového a právneho stavu súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom porušenia komunitárneho práva neprevzatím resp. nesprávnym prevzatím Smernice do vnútroštátneho práva v oblasti právnej úpravy služobného pomeru príslušníkov HaZZ, konkrétne do zákona o HaZZ, je v celom rozsahu dôvodný čo do dôvodu a výšky, súd ho vyhodnotil za riadne preukázaný a preto žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel.

83. Zo skutkových okolností prejednávaneho prípadu vyplynulo, že na strane žalobcu došlo k porušeniu jeho základného osobnostného práva – práva na ochranu zdravia spočívajúceho predovšetkým v porušení práva na primeranú dobu odpočinku. Z ustanovenia § 13 ods. 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že občianskoprávne prostriedky ochrany osobnosti sú uvedené iba príkladmo, z čoho súčasne vyplýva, že právna úprava nevyklučuje, aby poškodená fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Pokiaľ ide o uplatnenie peňažnej satisfakcie, táto prichádza do úvahy vždy, pokiaľ by sa nepeňažná satisfakcia nejavila ako postačujúca.

84. Pokiaľ súd vychádzal z povahy porušeného práva a z okolností, za ktorých k porušeniu došlo, keď žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, resp. prijal vnútroštátnu právnu úpravu v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ktorý umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť príslušníkovi zboru služobný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ Smernice, je v posudzovanej veci možné konštatovať, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu a tiež žaloba na odstránenie trvajúcich následkov, nie sú na mieste, vzhľadom na zodpovedný subjekt, ktorým je štát. Vzhľadom na tieto špecifiká prípadu rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou súdna prax rozumie predovšetkým ospravedlnenie, resp. odvolanie poškodzujúcich výrokov a podobne. Všetky uvedené prostriedky ochrany osobnosti, ktoré súd v spomínanom vylúčil ako možné prostriedky, predstavujú prípad, kedy súdna prax nevyklučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť z titulu uplatneného nároku požadované finančné zadostučinenie. Už samotná existencia zásahu do konštatovaných osobnostných práv žalobcu a jeho trvanie (niekoľko rokov) odôvodňujú požadovanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako účinného prostriedku ochrany osobnostných práv. Zákonodarca nepodáva definíciu nemajetkovej ujmy a jej určenie čo do výšky je závislé na úvahe súdu. Nemajetková ujma sa prejavuje v ťažko definovateľnej sfére vnímania ťažkostí, nepohodlia, stresu a iných nežiaducich účinkov spojených so zásahom do základných ľudských hodnôt. Aj keď nemajetková ujma je škoda morálna, prináleží za ňu poškodenému peňažná (materiálna) satisfakcia. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v rámci voľnej úvahy východiskom je primeranosť. Náhrada má byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciú, nielen symbolickú, na druhej strane nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká. V prejednávanom prípade uplatnená nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody v dôsledku konštatovaného porušenia práva, aj keď v zásade nejde o nárok na náhradu škody. Jej výpočet ako rozdiel náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 hasičského zákona a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a/ hasičského zákona je preto možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla, pretože spĺňa odškodňovaciu funkciu, a súčasne nie je sumou neprimerane vysokou za dobu, za ktorú trvalo porušovanie práva žalobcu. Vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvania podľa názoru súdu by ako závažnú pociťoval každý, nachádzajúci sa na mieste a v postavení žalobcu.

85. Súd zdôrazňuje, vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, keď žalovaný ako členský štát EÚ neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES a zároveň za situácie, že do pracovného času nie sú zarátané nadčasy služobnej pohotovosti tak určenej, ako i nariadenej, je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah, ktorým je štát, namieste. Rovnako berúc do úvahy už uvedené, neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladmo uvedené, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom právna úprava v § 13 ods. 1 a v ods. 2 Občianskeho zákonníka nevyklučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky

ochrany. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie. Týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nejavila ako postačujúca. Žalobcovi tak podľa názoru súdu vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Námietka žalovaného, že pokiaľ nie je nariadený služobný zákrok, tak že žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti s poukazom na to, že je v mieste vykonávania štátnej služby, ktorej súčasťou je i služobná pohotovosť určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych zamestnanca a preto sa v čase služobnej pohotovosti od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti neobstoí a to z dôvodu, že žalobca vykonáva službu včítane služobnej pohotovosti na mieste určenom zamestnávateľom, musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť „aktívny“ počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky na oddych, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti, nenachádza sa, a teda je oddelený od svojho vlastného sociálneho, súkromného prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám je z týchto dôvodov fakticky vylúčená. Práva žalobcu vyplývajúce zo Smernice 2003/88/ES neboli štátom dodržiavané, pričom zároveň bolo pomerne dlhé obdobie porušované a je porušované právo žalobcu na odpočinok, a to aj napriek tej skutočnosti, že žalobca v spoločnosti plní zodpovedné úlohy a preto bolo a je naďalej dôležité, aby mal možnosť si po práci náležite odpočinúť. Z týchto dôvodov súd považuje nárok žalobcu za dôvodný a prisúdenú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, pričom k porušeniu práv žalobcu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Nakoľko nemajetkovú ujmu nie je možné nahradiť inak z dôvodu uplynutia času, berúc do úvahy špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie tohto zásahu, nie je primerané porovnávanie s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namietal žalovaný. Prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznávané v prípadoch zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny alebo obetiam trestných činov. Zároveň neobstoí ani argumentácia žalovaného, že nemôže byť stranou sporu o ochranu osobnosti z dôvodu, že v právnom poriadku Slovenskej republiky neexistuje osobitná právna úprava obsahujúca náležitosti konania o náhrade škody spôsobenej porušením únievého práva s tvrdením, že žalovaný nemôže byť účastníkom sporu majúca za to, že v takomto prípade nie je pasívne vecne legitimovaný, k čomu súd uvádza, že k otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa už v odôvodnení svojho rozsudku vyjadril.

86. Z vyššie uvedených skutkových a právnych dôvodov súd potom žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel.

87. O nároku na trov konania strán sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má nárok voči plne neúspešnému žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov

s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolačné dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a/ sa týkajú procesných podmienok,
- b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).